...ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...урят-Монголой ҮНЭН

...эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 39 (7947)
ФЕВРАЛИИН 15
СРЕДА
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

Үсэгэлдэр, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд нээгдэбэ.

Коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадые зоригжуулагша ба хүтэлэгшэ агуухэ хүсэн — Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

...оветскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд

...скэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд февралиин 14-...вско Ехэ ордон соо нээгдээ. Советскэ агуухэ гүрэнэй бүхы ...арһаа столицада ерэһэн съездын делегадууд үглөөнэй арбан ...еданинуудай зал соо суглараа. Олон тоото айлшад — промыш...н ба хүдөө ажахын түрүүшүүл, гүрэнэй болон партийна хүдэл...эд, эрдэмтэд, Советскэ Армиин болон Флодой түлөөлэгшэд, ...а ба искусствын хүдэлмэрилэгшэд байлсаа.

...Коммунистическэ партиингаа XX съездые советскэ арад по... бүри хүсэтэ дэбжэлтэтэйгээр ба ажалай эдэбхи - үүсхэлтэй... XIX съездһээ хойшонхи үе соо советскэ ороной арадууд Ком...скэ партиин хүтэлбэреэр социализм байгуулгые түгэсхэхэ ба ...һаа коммунизмда шата дамжан орохо замдаа шэнэ ехэ ам...йлаа. Эдэ амжалтануудынь хүсэн түгэлдэр Эхэ оронойнгоо ту...мунизмын бүхы илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ— ...сэн мэргэн партиингаа түлөө советскэ хүнүүдэй сээжэ зүрхэн...рхол түрүүлнэ.

...С-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүдэй ба секретарьнуудай, ха...уудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай деле...е хүтэлбэрилэгшэдэй ложонуудта ерэжэ һууходань съездын ...д болон айлшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа. Бултадаа хүл ...дожо зогсоо.

...тскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй ... Секретарь **Н. С. Хрущев** съездые нээгээ.

...ба XX съезднүүдэй хоорондохи үе соо коммунистическэ хүдэ...литэ ехэ ажал-ябуулагшад—Иосиф Виссарионович Сталинние, ... Готвальдые болон Кюици Токудые бидэнэр алдаабди. Тэдэнэй ...ые хүл дээрээ бодон зогсожо хүндэлхые гуйнаб гэжэ Н. С. ...лээ.

...соо байгшад бултадаа хүл дээрээ бодожо зогсоно.

...нь ахадуу коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудһаа ...ерэһэн түлөөлэгшэдые Н. С. Хрущев съездын зүгһөө үнэн зүр...ршалаа. Бултадаа хүл дээрээ зогсожо, зал соо нэрьемэ альга ...болоо.

...д хадаа хүтэлбэрилхы органуудые һунгажа ороһон байна.

...дын президиумые 39 хүнһөө һунгаха гэжэ нүхэр Подгорный бүхы областьнууд, хизаарнууд болон республиканuудай делегацинуудай түлөөлэгшэдэй Соведэй даалгабаряар дурадхал оруулаа.

Президиум нэгэн дуугаар һунгагдаа.

Съездын президиум:

Андреев А. А.	Кириченко А. И.	Пысин К. Г.
Брежнев Л. И.	Кириленко А. П.	Пономаренко П. К.
Булганин Н. А.	Киселев Н. В.	Рахимбабаева З. Р.
Буркацкая Г. Е.	Козлов Ф. Р.	Рожнева М. И.
Ворошилов К. Е.	Косыгин А. Н.	Сабуров М. З.
Гафуров Б.	Куусинен О. В.	Снечкус А. Ю.
Жуков Г. К.	Маленков Г. М.	Суслов М. А.
Игнатов Н. Г.	Мжаванадзе В. П.	Фурцева Е. А.
Каганович Л. М.	Микоян А. И.	Хворостухин А. И.
Калнберзин Я. Э.	Молотов В. М.	Хрущев Н. С.
Кальченко Н. Т.	Мухитдинов Н. А.	Шверник Н. М.
Капитонов И. В.	Патоличев Н. С.	Шепилов Д. Т.
Кэбин И. Г.	Первухин М. Г.	Яснов М. А.

Нүхэр Фурцевада үгэ үгтэжэ, съездын Секретариадые 15 хүнһөө һунгаха гэжэ делегацинуудай түлөөлэгшэдэй Соведэй даалгабаряар тэрэ дурадхаа. Секретариадые съезд нэгэн дуугаар һунгаа.

Съездын секретариат:

Беляев Н. И.	Иващенко О. И.	Стахурский М. М.
Бойцов И. П.	Лаптев Н. В.	Струев А. И.
Даниялов А. Д.	Москатов П. Г.	Суслов В. М.
Ефремов М. Т.	Пегов Н. М.	Чураев В. М.
Енютин Г. В.	Сердюк З. Т.	Яковлев И. Д.

Съездын Редакционно комисси 11 хүнһөө нэгэн дуугаар һунгагдаа, тэрэнэй состав тухай нүхэр Сердюк дурадхал оруулһан байна.

Съездын редакционно комисси:

Поспелов П. Н.	Мустафаев И. Д.	Титов Ф. Е.
Ефремов Л. Н.	Назаренко И. Д.	Сатюков П. А.
Константинов Ф. В.	Урганов Н. Н.	Шелепин А. Н.
Лацис В. Т.	Хопова Н. В.	

Удаань нүхэр Снечкусай дурадхалаар съездын Мандатна комисси 23 хүнһөө һунгагдаа.

Съездын мандатна комисси:

Аристов А. Б.	Замчевский И. К.	Подгорный Н. В.
Авхимович Н. Е.	Игнатьев С. Д.	Полянский Д. С.
Бабаев С.	Комаров П. Т.	Рашидов Ш.
Гаевой А. И.	Коротченко Д. С.	Раззаков И. Р.
Громов Е. И.	Кунаев Д. А.	Товмасян С. А.
Денисов Г. А.	Ларионов А. Н.	Штыков Т. Ф.
Доронин П. И.	Лубенников Л. И.	Школьников А. М.
Жегалин И. К.	Муратов З. И.	

КПСС-эй XX съездын зүбшэхэ зүйл баталагдаа.

КПСС-эй XX съездын зүбшэхэ зүйл:

1. КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл — элидхэлшэ ЦК-гэй Секретарь нүхэр Н. С. Хрущев.

2. КПСС-эй Центральна Шалгалтын Комиссиин тоосоото элидхэл — элидхэлшэ Шалгалтын Комиссиин Түрүүлэгшэ нүхэр П. Г. Москатов.

3. СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүд — элидхэлшэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. А. Булганин.

4. Партиин центральна органуудай һунгалта.

Удаань Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл хэхын тулада КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь нүхэр **Н. С. Хрущевто** заседани дээрэ түрүүлэгшээр һууһан нүхэр Н. А. Булганин үгэ үгөө. Н. С. Хрущевые делегадууд нэрьемэ альга ташалгаар угтаа. Бултадаа хүл дээрээ бодожо зогсоо.

Нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл үглөөнэй ба үдэшын заседанинууд дээрэ үргэлжэлжэ, тэрэнииень съездэ хабаадагшад тон ехэ анхаралтайгаар шагнаһан ба оло дахин ехээр һайшааһан байна.

(ТАСС).

...энэ табанжэлдэ ажалай ...эсые улам дээшэлүүлэе

...эгэдэлээрээ бата бэхи хү...уехэ Лениинэй байгуулһан ... Союзай Коммунистическэ ...XX съезд үсэгэлдэр ма...ной зүрхэн — Москвада

...дэмгэр оронойнмнай али...е: үргэн сэлгеэ Сибирьһээ, ... Байгалай үмэнэһөө, ...аан Туркмениһээшье—хаа ... — ажалай бүтээсые дээ...э, табанжэлэй түрүүшын ...оёр, гурбан һарын түсэбүү...ргээбди, шэнэ заводуудые, ...үүдые ашаглалгада оруу...һэн ажалай бэлэг — ра... орожол, орожол байна.

...н революционно ба хүдэл...эй хүдэлөөнэй «Ударна ... гэжэ нэрлэгдэхэ ёһоороо ...э алдаршанхай манай ...стическэ партиие бүхы со...адтай хамта хилын саада...дай олон миллион хүдэл... таряашад ба бүхы ажал...эхи коммунистическэ бо...үдэлмэришэдэй партинууд ...а, ээлжээтэ съездынгээ ...ие амжалтатайгаар дүүр...ммунизм байгуулха арюун ...рэгтээ шэнэ амжалтануу...ахыень үнэн зүрхэнһөө тэ...сэнэ.

...э Союзай Коммунистичес... XX съезд хадаа партиин ...һээ хойшо үнгэрһэн үе ...мунистическэ партиингаа ...а доро ябажа, советскэ ...мгалан тайбан зохёон ...ы ажалдаа туйлаһан ам...удайнь дүн гаргаад, манай ...сэшадаа коммунизм бай...сари ехэ программа зохёохо

...ай бүтээсые үдэрһөө үдэртэ, ... һарада ехэ болгохо гээшэ ...орондо коммунизм байгуул... шухала арга нүхэсэл боло...алай бүтээсые сат үргэлжэ ...үлхэ зорилгые бэелүүлэн, ... парти ажалай бүтээсые ...үлгэдэ маша ехэ анха...одоо табидаг байгаа, та... байна. Хүндэ промышлен... бүхы хэмжээгээр хүгжөөһэ...ическэ дэбжэлтэ туйлаһа...о манай промышленность...ын хорин табан жэл соо ...бүтээсэ зургаа дахин ехэ

...оронойнгоо ажалшадтай ...манайшье республикын ...үнгэрһэн табадахи та... туршада ажалай бүтээсэ ...үлхэ талаар горьтойхон ам...удые туйлаа. Табадахи та... туршада республикын ...тинууд ажалайнгаа бүтээ... процент дээшэлүүлһэн ...үгөөр, жэлһээ жэлдэ ажа...эсэ дээшэлүүлхэ даалгаба...эдэггүй предприятинууд ма...лон. Илангаяа ой модоной ...ленностиин, нютагай про...ностиин болон олзоборил...гын кооперациин олон предприятинууд ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ даалгабари дүүргэдэггүй. Ой модоной промышленностиин предприятинуудай тракторна парк һүүлэй жэлнүүдтэ долоо дахин олошорһон ба бусадшье техникэ ехээр абабашье һаа, тэдэнээ хүсэд һайнаар ашагланагүй. Хориин, Итанцын болон бусад зарим леспромхозуудта ажалай эмхидхэлэй муу дээрэһээ, машина түхеэрэлгэнүүдэй миин байха саг олон. Тиихэдэ загаһа барилгын промышленностиин болон нютагай промышленностиин предприятинуудта механизмууд мүнөө хүрэтэр ехээр хэрэглэгдэнэгүй. Гол түлэб эдэ шалтагаануудһаа боложо, тэндэ ажалай бүтээсэ бага, гүрэнэй түсэб дүүргэгдэдэггүй байһаар.

Ажалай бүтээсые 1956—1960 онуудта промышленностьда 50 процентһээ бага бэшээр, барилгада 52 процентһээ бага бэшээр, түмэр замай транспортда—34 процентээр, совхозуудта болон гүрэнэй хамһабариин хүдөө ажахын предприятинуудта 70 процентээр, колхозуудта хоёр дахин дээшэлүүлхэ даалгабари СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проект соо заагдана.

Бүхы советскэ арадаар һайшаагдаһан зургаадахи табанжэлэй түсэб тухай Директивэнүүдэй проект хадаа түрүү техникэ болон технологи үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, үйлэдбэриин процесүүдые комплексноор механизацилха, автоматизацилха ябадалые али болохоор үргэдхэжэ, предприятинуудые тусхай мэргэжэлдэ оруулжа, ажалай эмхидхэл үндэһөөрнь һайжаруулжа, хүдэлмэриин саг гээлгэ усадхажа, хамһабариин ажалда механизацилга үргэнөөр хэрэглэжэ, ажалай бүтээсые гол түлэб дээшэлүүлхэ ёһотой гэжэ заана.

Партиин табиһан ехэ зорилгонуудай, шэнэ табанжэлэй түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэлтые хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенци, тэдэнэй шэн габьяата ажал шиидхэхэ болоно. Тиимэһээ КПСС-эй XX съездын материалнуудые ажалшадта һайнаар ойлгуулха, тиигээд тэдэнэй ажалай эдэбхи үүсхэлые үдэр, һара бүхэнэйнгөө түсэбые дүүргэлгэдэ элсүүлхэ гээшэ партийна, профсоюзна, комсомольско организацинуудай шухала зорилго болоно.

Социалистическэ промышленностиин ба хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудта бии байһан угаа ехэ резервэнүүдые элирүүлэн хэрэглэжэ, зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе!

XX съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаба

Түсэбһөө гадуур 1583 литр һү

Партиин XX съездын Директивэнүүдэй проектээр зоригжоһон Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малшад ажалай амжалта туйлана. Комплексно хоёрдохи бригадын малшад январь соо 4200 литр һү һааха түсэбтэй аад, 5783 литр һаажа, түсэбөө 1583 литрээр үлүүлээ.

Һаалишад С. Банзаракцаева 551 литр, С. Рампилова — 391, У. Рампилова — 291, Б. Дондопова — 217, Н. Данзанова — 198 литр һү түсэбһөө үлүүгээр һаажа, 440 түхэриг мүнгэ шан абаха болоһон байна.

Һаалишад үнеэдээ зүбөөр харууһалдаг, эдеэлүүлдэг болоһоной ашаар иимэ ехэ һү түсэбһөө гадуур һаана.

Кудара-Сомон. **С. Таханов.**

Эгэтынхид абаһан уялгаяа дүүргэбэ

Түрэл партиингаа XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон Яруунын аймагай Эгэтын МТС-эй механизаторнууд трактор, машинануудаа заһабарилха түсэбөө 1956 оной февралиин 1-дэ дүүргэхэ гэһэн уялга абаа һэн.

МТС-эйхид шэнэ типовой мастерской ашаглалгада аяар ноябрь һарада оруулһан дээрэһээ трактор, машинануудай заһабарилгые оройхон эхилһэн юм. Тиин 1955 оной ноябриин 10-һаа 1956 оной февралиин 1 болотор хамтадаа 43 трактор, 61 сенокосилка, 52 сеялкэ, 40 культиватор болон хүдөө ажахын бусад машинануудые заһабарилха уялгаяа дүүргэбэ.

Механизаторнууд Д. Гончиков, П. Хоснутдинов, С. Цыренов, В. Мащенцев болон бусад заһабарилгын үедэ эршэтэ ажалаараа шалгараа.

Мүнөө Эгэтын МТС-эй механизаторнууд таряа хуряалгын машинануудые заһабарилха түсэбөө 1956 оной майн нэгэн болотор дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ. **П. Павлов.**

Съездын хүндэлэлдэ

Үнгэрһэн жэлдэ манай колхоз эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 6,54 центнер мяха, 32 килограмм нооһо хайшалһан, 34 центнер һү һааһан байна. Энэмнай урда жэлнүүдтэ орходоо үлэмжэ дээгүүр юм.

Мүн оролһото культурануудай ургаса мүнөө жэлдэ тэрэшэлэн дээшэлээ. Тэрэнэй ашаар малдаа концентрированнэ тэжээл, солоомо ехээр үгэхэ арга олообди.

Манай колхозой һаалишад партиин XX съездые ажалай амжалтаар уттаба. Январь һара соо һаалишаднай үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр 100—100 литр һү һаагаа. Тиихэдэ февралиин түрүүшын арбан үдэртэ бүри ехэ һү һаагаа. Түрүү һаалишан нүхэр Сухиева үнеэн бүриһөө 1956 ондо 2000 литр һү һааха уялга абанхай. Бүхы колхоз дээрэ үнеэн бүриһөө 1550 литр һү һааха зорилготойбди.

Мяха абаха, һү һааха, нооһо хайшалха талаар зургаадахи табанжэлдэ шэнэ амжалтануудые туйлахаар зоригжонхойбди.

А. Вавилкин, Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Хэжэнгын колхоздо

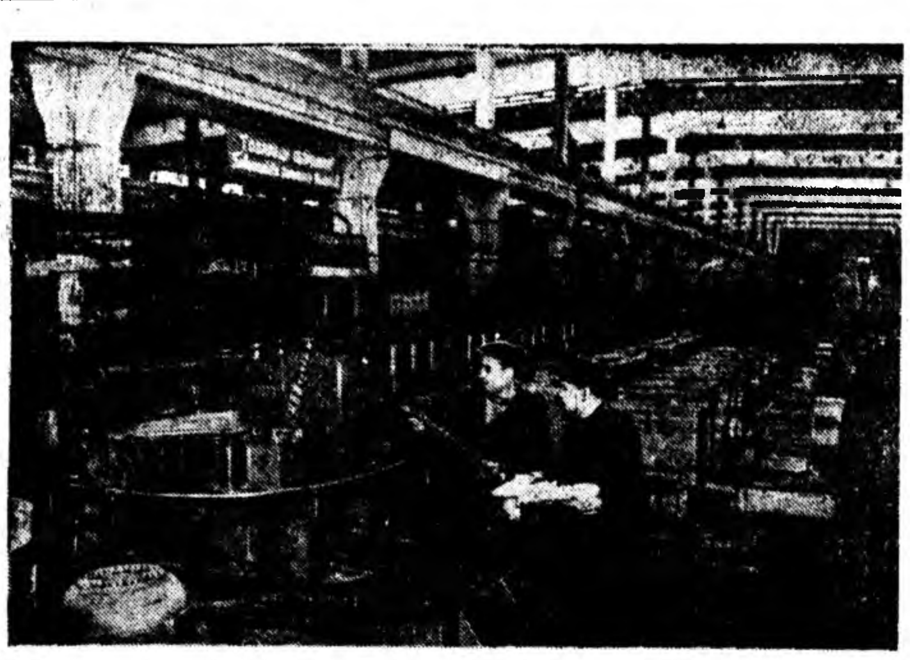
1956—1960 онуудта арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XX съездын Директивэнүүдэй проектые Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд баясхалантайгаар уттажа абаад, шэнэ амжалтануудые туйлахаар эрмэлзэнэ.

Колхозой барилгашад барилгын хүдэлмэриие шанартайгаар ба түргэнөөр ябуулха байһанаа мэдүүлбэ. Энэ жэлдэ зооветпункт, эхин һургуулиин байшан ба үхибүүдэй интернат баригдаха юм. Малшадта олон гэрнүүд баригдахаар хараалагданхай. Мүнөө барилгын модо, шулуу ехээр бэлэдхэгдэжэ байна.

Б. Базарон.

Барилгын модо ехээр бэлдэнэ

Энэ жэлдэ Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз барилгын ехэ хүдэлмэри хэхэ юм. Мүнөө Цырендоржо Гармаевич Галсановай бригадын 20 гаран гэшүүд Зуун Цамнаг гэжэ нютагта модо отолжо, таллуулжа байна. Партиин түүхэтэ съездын нээгдэһэн эдэ үдэрнүүдтэ модошод эршэмтэйгээр ажаллажа, богонихон болзор соо 2000 шахуу кубометр модо отолоо. Модо отологшод Д. Балганов, Д. Ванчиков болон бусад үдэрэйнгөө даабари 150—200 процент, модо шэрэгшэд Б. Манайлов, Е. Раднаев, С. Банданов гэгшэд хоёр нормо дүүргэнэ. Трактористнууд Гомбоев, Ш. Рабдаев, Г. Дабчинов гэгшэд 900 кубометр модо таллуулаа. **К. Доржиев.**

С. Орджоникидзын нэрэмжэтэ московско станок бүтээлгын заводой коллектив КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ мүрысөөндэ оролсоод, хүндэ промышленностьда хэрэгтэй нилээд олон шэнэ техникэ бүтээн гаргаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус заводой бүтээн гаргаһан, хүдөө ажахын машина бүтээлгын ташкентскэ заводто эльгээгдэхэ шэнэ автоматическа лини.

ТАСС-эй фотохронико.

Квартальна түсэбөө уридшалан дүүргэхын түлөө

Оронгын сельпо Иволгын аймагай «Улаан Оронго», «Коммунизм» колхозуудай гэшүүдые, Саянтын МТС-эй механизаторнуудые үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар хангадаг юм.

Сельпогой коллектив партиин XX съездын хүндэлэлдэ абаһан дээшэлүүлэгдэһэн уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Сельпогой хүдэлмэрилэгшэд 1955 онойнгоо эд бараанай эрьесын түсэбые 109 процент дүүргээд, шэнэ жэлһээ хойшо бүри оролдосотойгоор ажаллана. «Улаан Оронго» колхоздохи магазин сельподоо түрүү һуури эзэлнэ. Энэ магазинайхид эд бараанай эрьесын һара бүриингөө түсэбые үлүүлэн дүүргэнэ, худалдаа наймаае культурнаар эрхилнэ. Магазинда ороходо сэбэр, хододоо эмхи гуримтай байдаг. Эндэ табадахи жэлээ магазиниие даагшаар ажаллажа байһан С. Нимаева эрхим ажалаараа ажалшадта хүндэтэй болонхой.

Сельпогой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Эренпрайс наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна. Сельпогой правлени һара бүридэ үйлэдбэриингөө зүблөөн дээрэ мүрысөөнэй дүн зүбшэн хэлсэдэг, мүрысөөнэй түрүүшүүлые урмашуулдаг юм.

Холын фермэ болон гүүртэнүүдтэ нүүдэл наймаа эльгээлгэдэ сельпогойхид ехэ анхарал хандуулна. Нүүдэл ларёгые даагша нүхэр Очиров Зүүн Оронго, Нарин толгой, мүн бусадшье нютагуудтахи гүүртэнүүдтэ нүүдэл ларёгуудые саг соонь абаашадаг. Сельпогой дэргэдэ эмхидхэгдэһэн кружокто худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд һарадаа гурба дахин сугларжа, худалдаа наймаае һайжаруулха хэрэгые анхаралтайгаар шудална.

Сельпогой хүдэлмэрилэгшэд партиин XX съездын хүндэлэлдэ шэнэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, 1956 оной нэгэдэхи кварталай түсэбые болзорһоонь урид, мартын 8-да дүүргэхээр шиидэбэ.

Д. Колмаков.

Амжалтаяа арьбадхана

Бурпромсоведэй «Победа» артелиин хубсаһа оёлгын 9-дэхи мастерской коллектив табадахи табанжэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, шэнэ жэлэй гараһанһаа хойшо амжалтаяа улам арьбадхана.

Эндэхи оёдолшод гол түлэб хүнүүдэй захилые бүтээдэг байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ эдэнэр нэгэшье захилые удаарууланггүйгөөр, шанар һайнтайгаар бүтээгээ. Мастерскойдо ажалладаг Прокопьева, Бурлакова, Абакшинова болон бусад эхэнэрнүүдэй хубсаһа оёлгын талаар шадамар мастернууд болонхой. Сусанна Андреевна Лещукова хэды үндэр наһатай болобошье, ажалдаа бага бэшэ амжалта туйлана. Нүхэр Лещукова эхэнэрнүүдэй малгайе эрхим шанартайгаар оёхо зуураа, үдэр бүриингөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ. Уран гоёор оёлгын мастернууд Габидуллина, Соколова гэгшэд хүнүүдэй захилые шанар һайнтайгаар дүүргэжэ, цех соогоо магтаалтай болонхой.

Мастерскойн коллектив ажалайнгаа эмхидхэлые һайжаруулһанай, һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие зүбөөр табиһанай ашаар лэнимэ амжалта туйлана.

Б. Егоров.

Арга боломжонуудаа дүүрэнээр хэрэглэжэ, артелиингээ баялигые арьбадхаха

(Ториин аймагай „Заветы Ильича" колхозой тоосоото-һунгалтын суглаанһаа)

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ тушаа парти, правительствын абаһан шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө «Заветы Ильича» колхозой гэшүүд бага бэшэ хүсэ гаргаһан байна. Тэрэнэйнь үрэ дүн эндэ һаяхан үнгэргэгдэһэн тоосоото-һунгуулиин суглаан дээрэһээ эли тодоор харагдана.

—КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолтой зохилдуулан хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа дүүргэлтэ болгон, артелиимнай гэшүүд МТС-эй механизаторнуудтай нягта барисаатайгаар хүдэлмэрилжэ, колхозойнгоо үйлэдбэриие саашадань хүгжөөлгэдөө үнгэрһэн жэлдэ зарим тэды амжалта туйлаа, —гэжэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Модоров тоосоото элидхэл соогоо хэлэбэ.

Ажахын үнгэрһэн жэлдэ малажал хүгжөөхэ түсэбөө колхоз эбэртэ бодо малаар, гахайгаар адуу морёор дүүргэ. Үнеэдһээ һү haалгые 1955 ондо урда жэлэйхидэ орходоо хоёрһоо үлүү дахин ехэ болгоһон байна. Тиигэжэ һү haалгаһаа оруулагдаха олзо доходые нилээд дээшэлүүлбэ. Энэ хадаа мал эдеэлүүлгэ, харууһалгын һайжаруулагдаһанай, ажалда бэрхэ, дүршэлтэй haалишадые шэлэжэ олоһоной, үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлэн, хайдагаар haaxa арга нэбтэрүүлһэнэй ашаар туйлагдаа. Энээндэ колхозой зоотехник, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат А. Н. Овчинниковагай үүргэ ехэ. Тэрэшэлэн мяха, нооһо абаха хэмжээ-ябуулгануудаа дүүргээ. Һү, мяха, нооһо үндэгэ гүрэндэ тушааха уялгаяа артель дүүргэжэ шадаһан байна.

Шэниисэ, кукуруза тариха тарилгын талмай нилээд үргэдхэбэшье, ургаса хуряаха түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй. Гектар бүриһөө 9 центнер шэниисэ, 8 центнер хара таряа, 10 центнер овёс хуряагаа. Гэбэшье, таряа тушаалга, натура түлбэри оруулгаар гүрэнтэйгөө тоосоод, үрэһэнэй болон бусад фондо байгуулжа, колхознигуудай ажалта үдэртэ килограмм таряа хубааһан байна.

Колхозой правлени үнгэрһэн жэлдэ артелиингээ ажахые бэхижүүлхын тула нилээд оролдолго гаргажа, үүлтэр һайнтай олон мал, мүн «ЗИС-5» гэжэ ашаанай автомашина, уһа гаргаха насос, модо хюрөөдэхэ рама худалдажа абаа.

Эдэ амжалтануудай хажуугаар колхозой хүдэлмэридэ, артелиин правлениин ажал-ябуулгада байһан ехэ дутагдалнууд тухай олон колхознигууд хэлээ. Колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Модоров түрүүшынгээ жэл хүдэлмэрилжэ байһан шэнэ хүтэлбэрилэгшэ юм. Тиимэһээ колхознигуудай шүүмжэлхы ажаглалтануудые хараадаа абажа, артелеэ эмхидхэлэй-ажахын талаар саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ колхознигуудай хүсэл зоригые эмхидхэн элсүүлхэ бэзэ гэжэ һанагдана.

Колхозой хүдэлмэридэ байһан гол дутагдалнууд гэхэдэ, малай ашаг шэмэ, сабшалан, таряалангай ургаса бага байһан зандаа. Ажахын үнгэрһэн жэлдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 553 литр һү haaһан, хонин бүриһөө 1,6 килограмм нооһо хайшалһан байна. 303 хурьган гарзалһан, олон мал һубайрһан байгаа. Тиихэдэ колхозой хонин һүрэгтэ эхэ хонидой тоо миил 31,2 процент, эбэртэ бодо малай һүрэгтэ үнеэдэй тоо 19 процент болоно. Иимэ байдал малһаа ашаг шэмэ, олзо доход ехээр абаха хэрэгтэ һаад ушаруулна.

Колхозой хонид ехэнхидээ шэрүүн, шэрүүбтэр нооһотой үүлтэрэй. Үнгэрэгшэ жэлдэ нэгэ центнер нооһо абахын тула 220 ажалта үдэр гаргашалагдаа.

—Гахай, шубуу үсхэбэрилгэһөө колхоз олзо абаагүй, харин гарзада ороно,—гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэһэн байна. Тахяагай нэгэ үндэгэ абахын тула 10 ажалта үдэр гаргашалагдаһан байгаа. Шубуунай фермэ жэл соо миил 3600 түхэригэй олзо үгөө. Мяха абалгаар гээгдэлтэй байбашье, колхоз гахай үсхэбэрилгэдэ анхаралаа багаар хандуулна.

Эдэ бүгэдын эсэстэ тус артель эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 13,6 центнер һү, 12 центнер үлүүтэй мяха абаһан байна. Энэнь тон бага гээшэ.

Тэжээл элбэг ехээр бэлдэхэ асуудал эндэ дутамагаар шиидхэгдэнэ. Жэлһээ жэлдэ сабшалангайнь ургаса бага болоно, үбһэ багаар абана. 1955 ондо сабшалангай гектар бүриһөө оройдоо 3 центнер үлүүтэй үбһэ хуряаһан байха юм. Эрхим луговод Александр Васильевич Саликов энэ колхоздо хүдэлмэрилдэг. Табяад гектар сабшалан һайжаруулһанай ашаар энэ луговод нёдондо га бүриин 19 центнер ургаса хуряаһан байна. Теэд тэрэнэй дүй дүршэл колхоз дотор дэлгэрүүлэгдээгүй.

Колхоз 400-гаад гектар кукуруза тарибашье, гүйсэд харууһа хээгүй дээрэһээ өөдтэй ургаса абаагүй, гектарһаа миин 16 центнер набша эшэ хуряаһан байна.

Ургасын хойноһоо харууһалга эмхидхэгдэнэгүй, агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд таһалдуулагдана. Ургаса хуряалга унжагайруулагдана, орооһон ехээр гээлтэдэ ороно гэжэ олон хүн тэмдэглээ. Ургаса хуряалга аяар 50 үдэр үргэлжэлжэ, орооһоной 20—25 процентнь гээгдэһэн байха юм. Тэрэ мүртөө орооһо таряан гутаагдаа.

Тэрэшэлэн овощь, хартаабха ургуулга тоогдодоггүй байгаа. Огородой гектар бүриһөө миин 20—27 центнер ургаса хуряагдаһан байна. Огородой газар дээрэ үтэгжүүлгэ багаар гаргагдаа, мүнөөшье жэлдэ энэ хүдэлмэри эмхидхэгдээгүй байһаар.

Хушалтатай ток, цементэлһэн талмай, һайн складай үгы дээрэһээ таряа сэбэрлэхэ, хатааха хүдэлмэридэ бэрхэшээл ушардаг байна.

Колхозой хүдэлмэриие механизацилха талаар Бургалтайн МТС ехэ туһаламжа үзүүлхэ зэргэтэй байгаа. Гэбэшье, МТС гансахан таряанажалай хүдэлмэри хараад лэ, тэжээл бэлэдхэлгэ, малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилха, малай байра бариха хэрэгтэнь колхоздо багаар туһална. Колхозтой баталһан договоройнгоо ёһоор МТС үбһэ хуряалгые комплексноор механизацилха аад, энэ уялгаяа дүүргээгүй.

1955 ондо барилгын ехэ хүдэлмэри хэгдэхээр хараалагдаһан байгаа. Тугалай 2 байра, таряанай склад, автогараж, культбаза, бани, байрын 4 гэр бариха, хонидой байра барижа дүүргэхэ гэжэ хараалһан аад, нэгыеншье бүтээгээгүй.

Колхозой үйлэдбэридэ зарим колхознигууд багаар хабаадалсана. Жэлэй турша соо 31 колхознигууд ажалта үдэрэй минимум олоогүй байба.

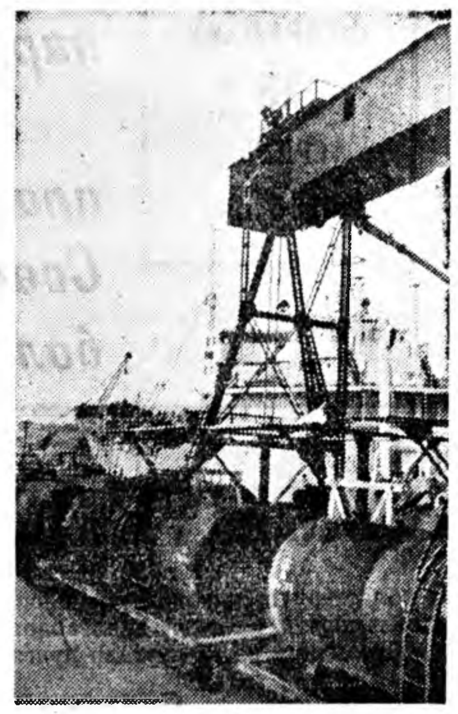
«Заветы Ильича» колхоз артелиингээ ажахые ашагтайгаар хүгжөөхэ ехэ арга боломжотой. Малажал болон таряанажал эрхилхэ эдлүүриин һайн газартай. Хамагай түрүүндэ ниитынгээ малые элбэг ехэ тэжээлээр, типовой һайн байраар хангахын, үүлтэрыень һайжаруулхын ба таряанай баян ургаса абахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсээ һаа, тус артелиинхид энэ табанжэл соо ехэ амжалта туйлажа шадаха байна.

Зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлдэ үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һааха, хонин бүхэнһөө 1,8 килограмм нооһо хайшалха, орооһото культурануудай гектар бүриһөө 10—12 центнер таряа хуряахаһаа гадна, хониной 3 байра, тугалай 2 байра, байрын 5 гэр, 10 автомашинын байха гараж, таряанай склад, бани бариха тэжэ артелиин гэшүүд шиидэбэ.

«Заветы Ильича» колхоз ажалай эмхидхэл һайжаруулхын зорилгоор 3 комплексно бригада эмхидхэбэ.

Ажахын энэ жэлдэ—зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлдэ бүри ехэ амжалтатайгаар ажаллахын тула ажахыгаа һайнаар хүтэлбэрилжэ шадаха хүнүүдээ эндэхи колхознигууд шэнэ правленидээ һунгаба.

Н. Цыбенов, манай корреспондент.

Одесса. Хара далайн «Горький» гэжэ танкер Одесскэ портдо Антрактикаһаа бусажа ерэбэ.

КПСС-эй XX съездэ зорюулан антарктическа рейсэдэ гараһан тус танкерай экипаж кидэй тоһо асарха даалгабаряа амжалтатайгаар дүүргэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Горький» танкерай асарһан кидэй тоһые түмэр замай цистернэнүүдтэ эюулжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Ф. М. Достоевскиин наһа бараһаар 75 жэлэй ойдо зорюулагдаһан вечор

Ородой уранзохёолшо, хүн түрэлтэнэй культурын агуусхэ ажал-ябуулагша Ф. М. Достоевскиин наһа бараһаар 75 жэлэй ойе бүхы дэлхэйн олониитэ тэмдэглээ.

Манай республикын ажалшад энэ үдэрые үргэнөөр тэмдэглэһэн байна. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын уншалгын зал соо Ф. М. Достоевскидэ зорюулагдаһан вечер болобо.

Вечер дээрэ филологическа наукануудай кандидат Т. В. Еричнева Ф. М. Достоевскиин ажабайдал ба зохёол тухай элидхэл хэһэн байна.

ХЭЖЭНГЫН АЙМАГТА

ТРАКТОРИСТНАРЫЕ БЭЛДЭНЭ

Хэжэнгын машинно-тракторна станциин дэргэдэ трактористнарые бэлдэхэ 2 һарын курса хүдэлмэрилжэ эхилбэ. Эндэ хамта 15 хүн һуралсажа байна. Нүхэд Арефьев, Шакоров, Цыренов ба бусад илангаяа һайнаар һуралсана.

МАШИНА АБАНА

Аймагай колхозууд ажал ехэтэй гол хүдэлмэрээ механизмын хүсөөр хэдэг болоо. Һаяхан Энгельсын, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд ашаанай машинануудые абажа, автопаркаяа үргэдхэбэ.

САТИРИЧЕСКЭ ГАЗЕТЭ

Аймагай Культурын байшан «Сатирын сонхо» гэжэ сатирическэ газетэ гаргадаг һайн заншалтай болобо. Архи уудаг, залхуу зайран ябадалтай хүнүүдые, ажалдаа албан хойрогоор хандагшадые, ниитын журам эбдэдэг хүнүүдые энэ газетэ элирүүлэн шүүмжэлнэ.

АРТИСТНАРАЙ КОНЦЕРТ

Бурят-Монголой гүрэнэй филармониин артистнар аймагай колхозуудаар концерт харуулжа ябана. Колхознигууд тэдэнэй табиһан концертые ехэ һонирхолтойгоор харана, РСФСР-эй габьяата артист Н. Таровай дуулаһан дуунуудые илангаяа ехээр һонирхоно.

П. Буянтуев.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖ

Парторганизацинуудай хүдэлм бүхы талаһаань, һайнаар хар

КПСС-эй Иволгын айкомой орган—**«Красная Иволга»** газетэ партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриие бүхы талаһаань хүсэд һайнаар харуулжа шаданагүй.

Үнгэрэгшэ намарай үедэ хаа хаанагүй партийна эхин организацинуудай тоосоото болон тоосоото-һунгалтын суглаанууд үнгэргэгдэһэн, аймагууд болон городуудта партийна конференцинүүд болоһониинь мэдээжэ. Тэрээнтэй дашарамдуулан нютагайшье, центральнашье газетэнүүд партийна хүдэлмэриие улам бүри үргэнөөр харуулдаг болоһон байгаа. Хэды тиимэ байбашье, «Красная Иволга» газетэ партийна ажабайдал тухай урдынхи шэнги хангалтагүйгөөр бэшэдэг зангаараал байба. Жэшээлбэл, октябрь һарада гаргагдаһан 9 номеройнгоо оройдоо нэгэндэнь, ноябрь һарада гаргагдаһан 8 номеройнгоо хоёртонь «Партийна ажабайдал» гэһэн гаршагтайгаар багахан статьянуудые толилһон байна.

Энэ ехэ дутагдал тухайнь тус газетын редакцида саг соонь хэлэгдэдэггүй, хүдэлмэрээ һайжаруулха эрилтэ табигдадаггүй байгаа гү гэхэдэ, эгээшье тиимэ бэшэ. Декабрь һарын эхеэр үнгэрһэн аймагай партийна конференци дээрэ «Красная Иволга» газетын хүдэлмэридэхи дутагдалнууд тухай олохон делегадууд шүүмжэлһэн байха юм.

«Красная Иволга» газетэ аймагайнгаа ажалшадай ажал хүдэлмэри ба ажабайдалые һулаар харуулна, мүнөө үеын байдалай эрилтые гүйсэдөөр хангана гүй гэжэ конференци тэмдэглэһэн байгаа. Теэд, делегадуудай шүүмжэлэлһээ, партийна конференциин заабариһаа тус газетын редакци зохихо тобшолол хээгүй.

Аймагай колхозууд, предприятинууд болон эмхи зургаануудай партийна организацинуудай ябуулжа байгаа ажал хүдэлмэриие согсолжо, дутуу дундыень хурсаар шүүмжэлһэн, һайнаар хүдэлдэг парторганизациин дүй дүршэлые үргэнөөр харуулһан статья, бэшэгүүд конференциһээ хойшошье тус газетын хуудаһануудта тон хомор зандаа. Аймагай партийна конференциһээ хойшо үнгэрһэн хоёр һарын турша соо «Мүрысөөе партийна хүтэлбэрээр хангаһанай ашаар» гэһэн гаршагтай үсөөхэн статьянууд 1956 оной январиин 5-най номерто толилогдоһон байна.

Тоосоото-һунгалтын суглаануудай, аймагай партийна конференциин һүүлээр коммунистнуудай оруулһан шүүмжэлхы дурадхалнуудые бүридхэхэ, тэдэниие хүсэндэнь хүргэхэ тушаа партийна эхин организацинууд ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа байна. Гадна, зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин Директивэнүүдые хүн зондо ойлгуулха, XIX областной партийна конференциин тогтоолые бэелүүлхэ тушаа мүн ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Тэрээнтэй дашарамдан коммунистнуудай эдэбхи хэшээл улам дээшэлжэ, парти доторой хүдэлмэри хаа хаанагүй һайжаржа байна. Теэд тус газетын редакци хүдэлмэрээ шэнэдхэн табяагүй байһаар.

Партийна ажабайдалай шухала шухала асуудалнууд тухай газетэдэ бэшэхэ хүсэлэнтэй коммунистнууд, партийна хүдэлмэрилэгшэд Иволгын аймагта яһала олон. Харин редакци тэдэнэртэй зохихо хүдэлмэри ябуулдаггүй, тэдэниие һургадаггүй байна. Газетэдээ гаргаха материалые һайнаар бэлэдхэхын тула редакциин хүдэлмэрилэгшэд авторнуудтайнь һайса хөөрэлдэжэ, статья соо бэшэгдэһэн баримтануудые тодорхойлхые оролдодоггүй зантай. Олон ушарта гартаа ороһон лэ ма-

териалые газетэдэ г
байна. Тиимэ дээрэһэ
ажабайдалай асуудал
толилһон материалнууд
лон формынгоо талаар
тай, угаа юрэнхы тула
туһа багатай байдаг
баримта болгон «Мүры
на хүтэлбэреэр хангаһа
гэһэн Иволгын МТС-эй
зациин секретарь нүх
(1956 оной январиин
то) бэшэһэн статьяе
Эндэ иигэжэ бэшэгдэнэ

«Социалистическэ
үдэр бүриин партий
реэр хангажа, тэрэн
гүүдые бүгэдэдэ ту
руулжа байхада, хэн
хэнэй хожомдожо
мүн хэнһээ жэшээ а
дэлмэришэн бүхэн м
юм.

Съездын урда тэ
ческэ мүрысөө үргэ
рүүлэн, трактор бол
зэмсэгүүдэй заһабар
бые дурбэдэхи кварт
низаторнууд үлүүлэн

Энэ партийна орган
ямар хүдэлмэри ябуул
гаар механизаторнууда
шээлые бадаруулааб,
нууд эндэ ямар үүргэ
ямар бэрхэшээлнүүды
МТС-эй коллектив и
туйлаһан байгааб, тэрэ
статья соо оройдоо ю
нэгүй. Хэрбээ социалис
рысөөе партийна хүтэл
гаха тухай асуудалда
дакци һанаагаа табижа
хамта тус статья һайна
һэн байгаа һаань, бус
эхин организацинуудта
териал боложо, газетэд
байгаа бшуу.

Партийна ажабайдал
бэшэһэн түрүү бэшэгүү
ехэхэн дутагдалтай бай
зетын 1956 оной январи
номерой түрүү бэшэг
дорхой зорилгые шиид
таторай хүдэлмэриие
гэһэн гаршагтай. **Агитат**
һан хүдэлмэриин аша
хүнтэй, хэды хөөрэлдөө
рэһээ хаража сэгнэхэ
ажал хүдэлмэриин һай
рээнэй бодото үрэ дүн
рэһээ сэгнэжэ үзэхэ ёһ
тэрэ бэшэг соогоо газе
организацинуудта заана
шаагаа һайн үльгэр жэ
«Улаан Оронго» колхозо
низациин хүдэлмэриие
руулһан мүртөө, политич
мэриие һайжаруулһанай
партийна организаци с
үрэ дүн туйлааб гэжэ
нашьегүй.

Тэрэ түрүү бэшэг со
агитаторнуудые харуул
нэгэ хэдэн хүнүүдые
байна. Теэд, «Улаан О
хоздо Т. П. Кузнецов г
тор үгы юм. Тиихэдэ Д.
гэжэ таряанажалай бри
гадиршье мүн байхагүй,
Иволга» газетын хүдэл
иимэ нэрэ обогуудые ха
һон байгааб, мэдэгдэхэ
Иимэ харюусалгагүйгө
тудаг, мугы тудаг» бэш
уншагшадта тэрэ яма
заабари үгэхэб, газетын
дэдэ ямар туһа нэмэ
даа!

Партийна хүдэлмэрии
шэлые һайнаар шудала
тэрээниие үргэнөөр тара
организацинуудтай нягта
байха гээшэ аймагай га
хала үүргэ мүн. КПСС-
айком газетынгээ эн
лые усадхаха тушаа хэ
абаха зэргэтэй.

Хонидоймнай хүсэ шадал һайн

Республикын колхозууд болон совхозуудай хони үсхэбэрилгэдэ бии байһан ехэ дутагдалнууд хонидой тоо толгой түргэнөөр олошоруулха, илангаяа нарин ба нарибтар нооһо ехээр абаха хэрэгтэ һаад тойбо ушаруулна гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет, КПСС-эй обком тогтоол соогоо тэмдэглэһэн байна.

Иимэ дутагдал манайшье колхоздо бии. Урда жэлнүүдтэ хониднай үүлтэр үүлтэрээрээ илгагдаатүй байһан дээрэһээ хонидой үүлтэр һайжаруулха хэрэгтэ ехэ һаад ушаруулдаг, эреэн мараан хурьгад абтадаг байһан юм. Тэрэнэй хойшолон мүнөөшье жэлэй түл абалгада харагдана. Зарим хонидһоо эреэн хурьгад гарана.

Энэ жэлдэ манай отарада 500 гаран хонин хурьгалха байна. Тэдэ хонид гол түлэб февраль, март һарада хурьгалха юм.

Үнгэрэгшэ зун намда һайжаруулагдаһан үүлтэрэй хонид даалгагдаһан байгаа. Энэ харюусалгатай хүдэлмэри даагаад, колхозойнгоо хонин һүрэгые бүри олошоруулхын, үүлтэрыень һайжаруулхын түлөө тэмсэжэ байнаб.

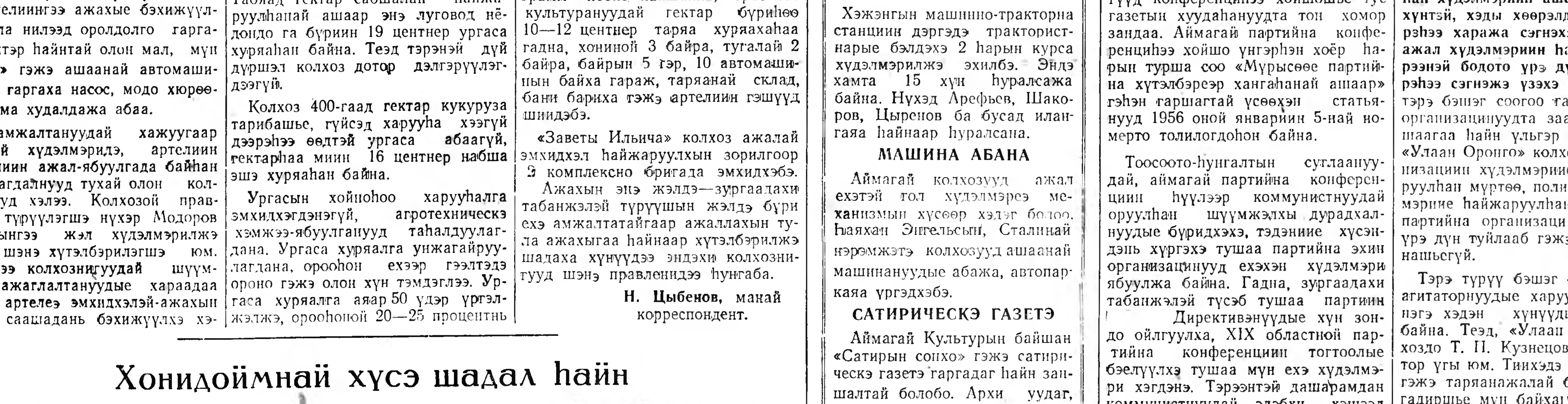
Түл абалгын үедэ хонидто эдюулхэ һайн тэжээлтэйбди. Хурьгадые кошарно-базова аргаар түлжүүлхэдээ тэдэниие эхэтэйнь байлгаха хаамагууд бэлэн. Мүн хээрэ гараһан хурьгадые зөөхэ эшэгы таарнуудтайбди. Хонидой хурьгалжа эхилхэдэ манда сакманщигууд үгтэхэ байна.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ хонидойнгоо үбэлжэлгые нэгэшье толгойн хоролтогүйгөөр, хүшэ шадалыень буурууланггүй ондо оруулха гэжэ шиидээбди. Ажахын жэлэй эхинһээ хойшо отарадамнай нэгэшье хонин гарзалаагүй.

Манай отарын хонишод энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 97 хурьга абажа түлжүүлхэ, хонин бүриһөө 2,2 килограмм нооһо хайшалха уялга абанхай. Энэ уялгаяа дүүргэхэ бата найдабари бии гээшэ. Юуб гэхэдэ, хонидоймнай хүшэ шадал һайн, нооһониинь үдхэн байна.

Дари-Дулма Ринчинова,
Зэдын аймагай Боргойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

БОРЬЁОГОЙ ТАЛАДА

Борьёогой талын үргэн уужам бэлшээри дээрэ совхозой нарин нооһотой хонид хушуурлан бэлшэнэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой хонишон Максар Дагбаевич Цанаев 800 толгой хонидёо Борьёогой талада бэлшээн адуулжа ябана.

Л. Хайдуров

...хайн мяханай ...орон дотор бу... абтадаг мяха... ...процент хүрэтэр ...

(...хи табанжэлэй түсэб ...КПСС-эй XX съездын ...вонуудай проектhээ).

ГАХАЙ ОЛООР ШАХАЯ!

Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гахайшад малажалай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ тухай Воронежско областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй Хандалгые халуунаар угтаба. Тэдэнэр өөhэдынгөө дуй дуршэл ба саашанхи зорилгонууд тухай доро бэшэнэд.

☆ ☆ ☆

...схэбэрилхэдэ олзотой

...өө ажахые хүгжөөхэ тушаа парти, ...нигаа түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр ...манай колхозой гэшүүд үнгэрэгшэ жэл... ...йн МТС-эй механизаторнуудтай хам... ...р ажаллаа. Тиигэжэ урзанда жэлэйхи... ...у, мяха, ноохо нэгэ хахад дахинhаа ...раабди.

...китай сасуулха болоо hаа, нёдондо ...шахуу ехэ мяхан абтаа. Үнгэрэгшэ жэл... ...түшынхеэ олон (200 гаран) гахай шаха... ...иень 113 килограмм татаха болоторынь ..., гүрэндөө тушаагаабди. Тиигэжэ нё... ...н 800-гаад центнер мяханаймнай хаха... гахайн мяхан байгаа. Энэ жэлдэ нё... ...оо хоёр дахин олоор гахай шахажа, ...тол түлэб гахайн мяхаар тоосохо гэжэ...

...ай колхознигууд гахай үсхэбэрилхэдэ ...хай эдиhэнэйшье харюулха бэшэ» гэ... ...hэн. Энэ ушарhаа түсэбөө дүүргэхын ...эй тэжээгээд лэ, поршоонхонуудынь ...удалдажархидаг, гахай тон үсөөнөөр ...ди. Тэрэ тон буруу байгаа. Гахай ша... ...шье малhаа түргэнөөр таргалдаг тула ...олзо доход ехэтэйшье байна. Үнгэрэг... ...ай үсхэбэрилгэhээ 195 мянган түхэ... ...руулагдаа. Мүнөө жэлдэ 300-гаад мян... ..., 1960 ондо миллион шахуу түхэригэй ...анса гахай үсхэбэрилгэhээ абаха зо...

...ула ехэ хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй. Тон ...жээл элбэгээр бэлдэхэ шухала. Энэ ...анай колхоз мүнөө жэлдэ ороохото бо... ...й культурануудайнгаа тарилгын тал... ..., ургасыень эрид дээшэлүүлхэ гэжэ ...олхэдэ, байгша ондо 450 гектар куку... ..., га бүриhөөнь 250—300 центнер но... ...шэ, зарим газарайнь га бүриhөө хо... ...р эдеэшэнтэhэн буурсаг хуряаха гэжэ ... Гадна, гахайшаднай фермынгээ га... ...р кукуруза өөhэдөө тариха гэжэ шии... ...эдэ, мүнөө жэл 30 гаран гектар корне... ...тар хартаабха, 40-ööд гектар овощь ...ахайдаа ороохо тарияанhаа гадна, куку... ...хартаабха, корнеплод, овощь гэхэ мэ... ...жээл нилээд ехээр бэлдэхэбди.

...ал ехэтэй хүдэлмэри механизацилха ...еднай тон зүб эрилтэ табидаг. Энэ ...гахайн байха нэгэ типовой байра ба... ...бди. Тэрэ байра ерэхэ үбэлжэлгын ...гүй баригдажа, гол шухала механиз... ...охо юм.

...арев, Тарбагатайн аймагай Сталинай *нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.*

...даха поршоонхонуудые ...йнаар томо болгохо

...а табигдаха поршоонхонуудые hай... ...ическэ заабариин ёhoop харууhалжа, ... зүбөөр ба түргэнөөр түлжүүлхэ гээшэ ...ртай. Бидэнэр зунай сагта залуу га... ...бүхэли үдэртөө бэлшээжэ, газар hэн... ...гоо, элдэб ногооной үндэhэ садатарынь ...олдодогбди. Дулаанай сагта гахайнууд ...ндөө оложо, эдижэ ябахадаа hайнаар ...г юм.

...раhан поршоонхонуудые үбэлдөө hай... ...үлхэ, харууhалха хэрэгтэй. Мүнөө би... ...урбан хүн хахад жэлтэй 140 поршоон..., али хүн бүхэн 40 гаран поршоонхо ... байнабди. Поршоонхонуудаа нормын ...эбди. Зарим бага бэетэй, хүсөөр hула ... үдэртөө гурба дахин, томо, тарганша... ...өөр дахин эдеэлүүлнэбди. Үдэртөө нэгэ ...о дунда зэргээр килограмм тухай кон... ...нэ тэжээл эдюулэгдэнэ.

...шахагдаха поршоонхонуудые наhа на... ...о багаарнь илгажа, нэгэ таhалга соо 6— ...йлгадагбди. Тэдэниие иигэжэ байлгаад ... харууhалхада бэедэ амар байдаг. Юуб ...о багаарнь, тарган туранхайгаарнь ил... ...та байлгахада, муунуудынь нүгөөдүүл... ..., улам муудадаг юм.

...дэнэр Воронежско областиин хүдөө ...лмэрилэгшэдэй Хандалгатай танилсаад ... поршоонхоёо шахалгада табигдата... ...эргээр 50—55 килограммhаа бага бэ... болгохо, нэгыеншье гарзалуулхагүй гэ... ...стическэ уялга абанабди.

К. Соколова, шахалганда табигдаха поршоонхонуудые түлжүүлэгшэ.

Поршоонхо олоор абанабди

Үүлтэр hайжаруулгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулдаг, хүдэлмэридөө түрүүшүүлэй баян дүй дуршэл хэрэглэдэг болоhоной ашаар манай фермынхид жэл ерэхэ бүри олон поршоонхо абана. Жэшээлхэдэ, урда жэлнүүдтэ фермынгээ эхэ гахай бүхэнhөө 7—8 поршоонхо абадаг байhан hаа, урзанда 10 поршоонхо, нёдондо 12 поршоонхо абажа түлжүүлээбди. Зарим гахайшаднай гахай бүриhөө бүришье олон, 15—16 поршоонхо абажа түлжүүлдэг. Энэ жэлдэ манай гахайшад эхэ гахай бүхэнhөө 14-hөө үсөөн бэшэ поршоонхо абажа түлжүүлхэ зорилготойгоор ажаллажа байна.

Гахай олоор үсхэбэрилжэ, тарган мяха ехээр абадаг болохо гээ hаа, хамагай түрүүн гахайнгаа үүлтэр hайжаруулха хэрэгтэй. Зүгөөр, hайн үүлтэрэй азарга гахай худалдан абажа, hүрэгтөө табяад лэ, hанаагаа амаршаха бэшэ, үүлтэр hайжаруулгын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулха, шэнэ түлнүүдhээ hайнуудыень шэлэжэ, эхэ гахайнуудайнгаа hүрэг олошоруулха хэрэгтэй. Олон поршоонхо гаргадаг, томо бэетэй, hү ехэтэй, эдихээр hайн гахайнуудай поршоонхонууд соохоо эгээл hайнуудыень шэлэжэ, hүрэгтөө үлөөхэдэ дээрэ байдаг. Тиигээд тэдэ поршоонхонуудаа hайнаар тэжээжэ, томо болгохо шухала.

Бидэнэр эхэшье, азаргашье гахайнуудаа ороонойнь кампанида hайнаар бэлдэдэгбди. Гахайнуудаа үлүү ехээр таргалуулдаггүй, тураадагшьегүйбди. Тиигэжэ нэгэ жэгдэ хүсэтэй байхадаа эхэ гахайнууд hайнаар ороондо ородог. hүүлэй жэлнүүдтэ эхэ гахайнуудаа хоёр азарга гахайда табидаг болообди. Түрүүн нэгэндэнь табяад, 5 минута үнгэрхэлөөр нүгөөдэ азарга гахайдань табинабди. Иигэжэ хоёр ондоо азарга гахайда табихада, эхэ гахайнууд олон поршоонхо гаргахаhаа гадна, поршоонхонуудынь түргэнөөр томо болодог, солбон байдаг юм.

Бидэнэр гахайнуудаа октябриин эхеэр ороондо оруулжа захалдагбди. Түрэхэ гахайнуудые hайнаар ба зүбөөр харууhалха, эдеэлүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана. Хээлитэй гахайнуудта капуста, турнепс, морковь гэхэ мэтын шэмэтэ тэжээл илангаяа ехээр эдюулэгдэдэг. hүүл тээшээ шэмэтэ тэжээлынь хороогоод, концентрированнэ тэжээлынь ехэдхэдэг байнабди. Түрэхэ ба түрэhэн гахай бүхэндэ мүнөө сүүдхын 2,5 килограмм талха, 2,5 килограмм тарияанай hүүл эдюулнэбди. Шэмэтэшье, концентрированнэшье тэжээл шанагдаад гү, али бусалhан уhанда худхагдажа, буйлуулагдаад, амтаруулагдаад, гахайда эдюулэгдэнэ.

Зундаа гахайнуудаа поршоонхотойнь хамта бэлшээридэ гарганабди. Тиихэдээ тэдэнээ үдэртөө нэгэ дахин байрадаа асаржа эдеэлүүлээд лэ, үдэр дүүрэн hайнаар бэлшээдэг байнабди. Зундаа поршоонхонуудта нэмэлтэ тэжээл эдюулээд, бэлшээжэ байхада, hайнаар томо болодог, тэжээлдэ ехэ арьбан байдаг юм.

Мүнөө манай фермэдэ шэнэ түл түлэг дундаа абтажа байна. Фермымнай 60 гаран гахайнуудай гурбанай нэгэ хубинь түрэжэ, хамта 200-гаад поршоонхо абтаа. Гахайнуудайнгаа түрэжэ байха үедэ байра соонь ээлжээгээр заатагүй hахижа хонодогбди. Тиигэжэ шэнээр абтаhан поршоонхонуудай нэгэниинь шье гарзалангүй, бултадаа томо боложо байнхай.

Бидэнэр түрэхэ дүтэлhэн гахайе хэдэн үдэр урид тусхай таhалга соо оруулжа, харууhалнабди. Гахайн түрэжэ захалхатай хамта түрүүшынь поршоонхонуудые аршажа хуурайлаад, эхэдэнь табинабди. Бага бэетэй поршоонхо урдуурхи, сээжэ талынь хүхэндэ табигдадаг. Юуб гэхэдэ, гахайн урдуурхи хүхэниинь үдхэн, ехэ hүтэй байдаг юм.

Манай гахайшад поршоонходо багаhаань хойшо тэжээл эдюулжэ hургадаг. Гараhаар 5 хоноод байхадань нарай поршоонходо үнеэнэй үдхэн hүн уулгагдажа захална. Энэ аргые бидэнэр нёдондоной хэрэглэжэ байнабди. Түрүүшын үдэрнүүдтэ поршоонходо сүүдхэдээ 50 грамм hү уулгажа, саашань пэмээ нэмээhээр, томохон болоходонь 150 грамм хүрэтэр уулганабди.

Нарай поршоонходо мүн модоной хөө, улаан шабар, мяха-яhанай гурил гэхэ мэтын минеральна тэжээл эдюулэгдэдэг. Бүдүүн тэжээл эдижэ hурахынь, мүн эдеэндэ дуратай байхынь тула hая гараhан поршоонходо ороохо хууража эдюулдэгбди. Тиигээд арбаад хонохолоорнь, поршоонходо шэниисын hайхан гурил бусалhан уhанда худхажа, бурдууг хээд, уулгадаг болонобди. Үбэлдөө, хахад hаратай болохолоорынь поршоонхонуудые эхэтэйнь хамта 5—6 минута соо газаа гаргажа, сэбэр агаарта ябуулхада hайн байдаг. Хэрбээ хүйтэн байгаа hаань, ганса эхыень газаагуур ябуулдагбди.

Поршоонходо, мүн эхэ гахайда hайхан үбhэ хэршэжэ, ондоо тэжээлтэй холёод эдюулхэдэ аргагүй hайн байдаг. Юундэб гэхэдэ, үбhэндэ витамин ехэ байдаг бшуу.

Бидэнэр гахайнуудаа жэлдээ хоёр дахин түрүүлнэбди. Үбэл түрэhэн гахаймнай август, сентябрь hарада дахин поршоонхолдог. Намарай поршоонхонуудай зариманиинь ажалай нэмэлтэ түлбэридэ үгтөөд, доторой гаргашада гаргагдаад, үлөөшэнь үбэлжүүлэгдэжэ, хойто жэлынь шахагдаад, гүрэндэ тушаагдадаг.

Бидэнэр саашадаашье оролдосотойгоор ажаллажа, фермынгээ гахайнуудhаа жэл бүри хэдэн зуун поршоонхо абажа байхабди. Ганса тэдэниие олоор шахажа, hайнаар таргалуулжа шадаха хэрэгтэй.

М. Степанова, Е, Вишнякова, У. Соколова, колхозой гахайшад.

Аргуунай гахайшадта

Соохорлон, бүлэт бүлэгөөр ургаhан хуhа модон барагдажа, багахан добуун дээрэ гарахалаарнай, тарияанай ехэхэн талмайн саада захада гэр байранууд харагдана. Эндэ Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гахайн фермэ түбхинэнхэй.

—Эндэшни илангаяа зунай сагта ехэл гоё газар даа,—гэжэ фермые даагша Клим Нефедович Степанов Аргуун нютагаа магтан хөөрэнэ.

—Гахай зуhуулхада бүришье таатай даа. Зунай халуун үдэр гахаймнай зүүн шугы бургааhан соогуураа орожо hэрюусэдэг, дуратай сагтаа горхонойнгоо хоёр эрьеын таляануудта гаража, газар hэндэдэг, эдеэлдэг юм.

Фермын газаа хүрэжэ ерэхэдэмнай гахай эдеэлүүлгэ эхилжэ байна хэбэртэй. Хүнэгүүд соо бүлеэхэн бурдууг дүүрэтэр хээд, гартаашье бариhан, үргэлhэншье хүнүүд тэжээлэй кухниhаа гараад, гахайн байранууд тээшэ түргэн гэшхэдэлээр шогшолдоно. Теэд яараашьегүйдэнь аргагүй: байрын баруун ханаар газаа наранда игаажа байhан гахайнууд халуун эдеэнэй үнэр абажархинхай, тэдэ хүнүүдые угтаад, шадал мэдүүлэн харайлдажа ябана. Газаашье, байра соошье гахайнуудай хуухиралдаха, шашхалдаха, хүнүүдэй шанга шангаар дуу гаралсаха—миин шэхэ дүлиирмэ шууяан боложо байна.

—Гахайл хадаа гахай. Эди болишье өөрэгүй. Теэд иимэл хомхой хадаа амитан бүхэнhөө түргэнөөр таргална гээшэ ааб даа,—гэжэ фермые даагша энеэнэ.—Жэшээлхэдэ, гахай үхэртэ орходоо арба дахин түргэнөөр таргалха байна ха юм. Гахай шахахада урматай даа!...

Байра соо ороходо хэдэн хүн гахай эдеэлүүжэ, зариманиинь түрэhэн, мүн түрэхэ дүтэлhэн гахайнуудтаа солоомо дэбдин, нобшыень урилжа, таhалгануудыень сэбэрлэжэ, сүлөө забдагүй ажаллажа байна.

—Василиса-аа, «Космухадамни» ехэхэнээр хээд үгөөрэйл даа. Поршоонхонуудынь олон, тэдэнээ садхаанагүй ха, hү орог,—гэжэ байрын хойто үзүүртэ пол хамажа байhан дунда зэргын бэетэй гушаад наhанай эхэнэр оглоно.

Тэрэ эхэнэр фермын ахалагша гахайшан, аймсоведэй депутат Мавра Степанова байhан байгаа.

—Мавра Яковлевна, «Космухаашни» хэзээ түрөөб?—гэжэ Клим Степанович асууна.

—Уржа hуни.

—Хэдые гаргааб?

—Арбан нэгые.

—Оhоо! Нёдондо хоёр түрүүлжэ, «Космухаhаа» арбан юhэн поршоонхо абаа бэлэй гүш даа? Мүнөө жэл энэ гахайhаа бүри олые абахашни бэшэ аал?

—Лаб лэ хорин поршоонхо абаха байхаб.

Яhала уужам таhалга соо, хашарагай тухайшье гэхэдэ хамаагүй, томо гэгшын сагаан гахай томоотой янзаар хажуулдижа хэбтэшэнхэй, hая гараhан зулга улаан поршоонхонуудаа хүхүүлнэ. Тэдэнэй дунда даншье hаа заахан, нюдаргын тухай хоёр поршоонхо хүхэеэ оложо ядан, хушуугаараа нюдаржал нюдаржал байна. Мавра Яковлевна тэдэ хоёрые гартаа абажа, хүхыень олгуулаад:—энэ хоёр hүүлдэ гараhан, «hүүл хүбүүд» гээшэ. Эхынь сээжэ талын урда хүхэнүүдтэ табяаб. Мэнэ hэргэшэхэ,—гэнэ.

Байрын нүгөө хахадта ороходо, үнгэрэгшэ намарай поршоонхонууд дүрбэ-табаараа ами амяараа таhалганууд соо мүн лэ бурдууг уужа, шаг шууяан боложо байба. Тэдэ ерэхэ хабар, зундаа шахагдажа, гүрэндэ тушаагдаха поршоонхонууд.

Фермын газаахи хорой соо 30-аад толгой залуу гахай сэбэр агаарта гаргагданхай, эдеэ эрижэ шууялдажа байна.

Тэдэнэр ерэхэ намартаа мүн лэ шахагдаха юм. **Эндэхи гахайшад ороной түрүү гахайшадай жэшээгээр намартаа шахагдажа, гүрэндэ тушаагдаха иимэ залуу 20 эхэ гахай hаяар ороондо оруулжа, ерэхэ зундаа түрүүлжэ абаха гэжэ шиидэээ.**

—Тиигэжэ адагынь 100 поршоонхо нэмэжэ абаха байнабди. Намартаа зарим поршоонхонуудтайнь хамта эдэ гахайнуудаа шахаад, гүрэндэ тушаажархихабди, — гэжэ Клим Нефедович хэлэнэ.

—Үглөөдэр колхозоймнай тоосоото суглаан болохонь. Суглаан дээрэ бултадаашье бэшэ hаа, гахайшадhаа нэгэ хүн үгэ хэлэхэ ёhотой. Ямар hанамжа, дурадхалнуудтай байнат, колхозой правлениидэ ямар эрилтэтэй байнат эндээ түрүүн хамтадаа зүбшэжэрхигты,—гэжэ Клим Нефедович фермын улаан булан соо байгшадта хандана.

—hанамжа, дурадхалнуудшье бии, эрилтэшье бии,—гэжэ «Родина» радиоприёмник дуугаргажа байhан залуу гахайшан Василиса Пыкина хэлээдхинэ.—Хэды болотор бидэдэнэр хамаг хүдэлмэреэ гараараа хэжэ байха зон бибди? Манай фермын ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилха саг болоо. Энээн тухай заатагүй хэлэхэ хэрэгтэй.

Гахайшад хамтынгаа суглаан дээрэ юун тухай хэлэхэ байhанаа нилээд удаан хөөрэлдөөд, Воронежско областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй Хандалгатай ехэ hонирхолтойгоор танилсаба. Хандалгые фермые даагшын уншажа байхада, гахайшад мэнэ мэнэл зогсоожо, hонирхолтой газартань, илангаяа гахай олоор шахажа, мяха ехээр абадаг болохо тухай бэшэhэн газартань хөөрэлдэшэнэ.

—Тэндэхи колхознигуудай жэл соо мяха абалгаяа хоёр дахинаар дээшэлүүлхэ гэжэ байхадань, бидэнэр юугээрээ дутаабибди?—гэжэ ахалагша гахайшан Мавра Степанова хэлэбэ.—Гахай олоор шахаха арга боломжо манданшье бии. Ганса оролдохо хэрэгтэй. Воронежынхидай Хандалгын харюуда би мүнөө жэл эхэ гахай бүхэнhөө 17 поршоонхо абажа, түлжүүлхэ уялга абанаб.

.. Аргуун нютагhаа гараад, колхозой центр—Десятниково тосхон ошодог харгын баруун талаар тарияанай үргэн ехэ газар нэмжынэ.

—Тарияанайнгаа зургаа мянга шахуу гектар газараар бодожо үзэхэдэ, гахайн мяхан үшөөл багаар абтана,—гэжэ Клим Нефедович хөөрэнэ.—Элдүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ нёдондо оройдоо 4 центнер хүрэхэгүй гахайн мяхан абтаа. Энэ жэлдэ 8 центнертэ хүргэхэбди гэжэ hанагшаб. Тиимэшье зорилготойл гээшэбди. Тэжээл, тэжээл лэ хэрэгтэй.

Үндэр хээрэмнай хэдэн километр ябаад, замаа хахадлахадаа одоол халажа, хатараа болон шуумайна.

—Кукуруза... Шамайл шадаа hаа...—гэжэ Клим Степанович доро бодолгото боложо ябатараа:—Шадахабди даа, шадахабди!—гэжэрхёод морёо ташуурдажархина.

Уданшьегүй, Десятниково тосхон харагдажа, шахагдажа байhан гахайнуудай байра тээшэ фермые даатша морёо залаба.

Набтар аад, үргэн ута байрын 20-ёод таhалга соо шахагдажа байhан 80-яад гахай дүрбэ-табаараа, хошоод-гурбаадаараа амяарлагданхай. Гол түлэб багашагууд, мүнөө 50—60 килограмм татаха гахайнууд. Зарим томонуудынь hайнаар эдеэлүүлэгдэжэ байхадаа голиилдожо, улайлдашанхай, түргэ түргэн уухилалдажа хэбтэнэ.

— Евдокия Степановна, шахалгаяа дүүргэтэрээ эдэ гахайнуудаа дунда зэргээр 90 килограмм татаха болгохо гүш?—гэжэ фермые даагша ахалагша гахайшанда хандаба.

— Центнертэнь дүтэлүүлхэл hанаатайб. тэжээл лэ үгэгты—гэжэ нүхэр Яковлева харюусана.

Иигэжэ Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гахайшад гүрэндөө гахайн тарган мяха ехээр үгэдэг болохын түлөө шангаар тэмсэжэ эхилэнхэй.

Д. Цыренжапов, манай тусхай корреспондент.

„...энэ жэлдэ 4000 тонноhоо бага бэшэ гахайн мяха гүрэндэ тушаахын тула гахайнуудые олоор шахаха“.

(XIX областной партийна конференциин тогтоолhоо).

50 тонно гахайн мяха абахабди

Манай колхоз тарияа талха ехээр таридаг. Теэд урдань тарияагаа мүртэйгөөр хэрэглэжэ шададаггүй, гүрэнтэйгөө тоосожо, үрэhээ хаабал, колхознигуудайнгаа ажалта үдэртэ хубаахыень хубаагаад, худалдахыень худалдаад, дууhадаг байгаабди. Ургаса ехээр абаhан жэлдээ ажалта үдэр бүхэндэ пүүд шахуу тарияан хубаагдадаг hэн. Тиигэжэ колхознигуудай амбаарта хэдэн жэлэй хур тарияан сугларшоод, хэбтэдэг байгаа.

Мүнөө бодоод үзэхэдэ, ажалта үдэртэ тарияа иимэ ехээр хубаанхаар, харин мяха болгоhон дээрэ байна. Ажалта үдэр бүхэндэ 3—4 килограмм тарияа хубаагаал hаа, колхознигуудта хүрөөд, үлэхэ. Тиин үлүү тарияа талхаяа малдаа эдюулдэг, гахай хэдэн зуугаадаарнь шахадаг, hү, ноохо, үндэгэ ехээр абадаг болоо hаа, колхознигуудташье, колхоздошье олзотой байха болоно.

Мүнөө манай колхознигууд гахай үсхэбэрилгэеэ саашадань хүгжөөжэ, жэлдээ мянгаад гахай шахадаг болохо гэжэ шиидээ. Иимэ олон гахай шахадаг болохо арга боломжо манда бии гү? Хүсэд бии. Үнгэрэгшэ жэлдэ гахайн эдихэ тэжээлээр hүрхэй бэшэшье hаа, 200 гаран гахай шахажа, гүрэндөө 200 хоол гаран центнер мяха тушаагаабди. Мүнөө жэл гахайшаднай 450 гахай шахаха зорилготойгоор ажаллажа байна.

Манай колхоздо гахайнууд тусхай графигай ёhoop, түхэреэн жэл соо шахагдадаг болоо. Тиигэжэ гүрэндөө квартал бүхэндэ тарган мяха үгэжэ байха аргатай бологдобо. Жэшээлхэдэ, ажахын энэ жэлэй эхинhээ хойшо 90 гахай шахажа, тус бүриинь дунда зэргээр 90 килограмм татадаг болоторнь таргалуулаад, гүрэндэ тушаагаабди. Мүнөө 80-яад гахай шахагдажа байна. Тэдэ центнер шахуу болотороо таргалуулагдаад, апрелиин эхеэр тушаагдаха юм. Апрель—июль hарануудта 140 гахай шахажа, тус бүриинь 110 килограмм татадаг болгоод, тушааха байнабди. Энэ үбэл гараhан 150-яад поршоонхо июль соо шахагдажа эхилээд, ажахын жэлэй дүүрэтэр гүрэндэ тушаагдаха байна.

Ерэхэ жэлдэ 700-hаа үсөөн бэшэ гахай шахаха зорилго табигдаа. Шэнэ табанжэлэй hүүлдэ жэлдээ мянгаад гахай шахадаг болохобди.

Мүнөө манай гахайшад hаяын жэлнүүдтэ эхэ гахай бүхэнhөө дунда зэргээр тонно мяха абадаг болохын түлөө тэмсэхэ гэжэ шиидэбэ. Фермэдэмнай мүнөө 63 эхэ гахай бии. Хэрбээ энэ жэлдэ шахагдаха гахайнуудаа hайнаар таргалуулжа, 50 тонно мяха абаа hаа, эхэ гахай бүхэндэ гаргахада 8 центнер шахуу мяхан абтаhан жэшээтэй болохо юм. Харин ерэхэ жэлдэ эхэ гахай бүхэнhөө яабашье тонно мяха абахабди.

Хэрбээ абаhан поршоонхонуудаа ондоо тээшэнь худалдангүй, олоорнь шахадаг болоо hаа, манай гахайшад эхэ гахай бүхэнhөө тонноншье бэшэ, хоёр тонно мяха абажа шадаха.

К. Степанов, колхозой гахайн фермые даагша.

Гахай шадажа шахаха хэрэгтэй

Шахагдажа байhан гахайе нэгэ сагта эдеэлүүлхэ, тэжээлынь али болохоор hэлгэжэ, олон янзын болгохо хэрэгтэй. Нэгэ янзын тэжээл ходо эдихэдээ гахай hонёо бууража, муугаар эдеэлдэг, тиигэжэ түргэн таргалдаггүй байна. Бидэнэр ороохо тарияан hаа гадна, капустын хальhа, хартаабха, үбhэ, корнеплод гэхэ мэтые шахажа байhан гахайдаа эдюулэлсэдэгбди. Кукурузын ногоон набша жэжэхэнээр хэршээд, бусалhан уhанда дэбтээгээд, гахайда үгэхэдэ hайнаар эдидэг, хоол болостой байдаг.

Гахайгаа үдэрэй гурба дахин эдеэлүүлнэбди. Сүүдхэдэ гахай бүхэндэ 3 килограмм, зарим томонуудтань 5—6 килограмм концентрированнэ тэжээл эдюулэгдэнэ. Бидэнэр гахайнуудта ороохо тэрэ зандань эдюулдэггүй, харин заатагүй татаад, бусалгаhан уhанда худхаад үгэдэгбди. Концентрированнэ тэжээл бурдууг болгоод, гахайда эдюулхэдэ, хоол болостой байжа, тэдэнэр hайнаар таргалдаг юм. Татаhан талхэ заатагүй бусалhан уhанда худхажа, гахайда эдюулхэ хэрэгтэй. Түүхэй, хүйтэн уhанда талха худхахада, үдхэржэ үгэдэггүй, сиидэгэр уhан зандаа байдаг. Иимэ тэжээл гахай дурагүйгөөр эдидэг.

Зундаа шахагдажа байhан гахайда ногоо эдюулэлсэхэдэ hайн. Бидэнэр ногоо сабшажа асараад, гахайнуудтаа үгэдэгбди. Зундаа гахайнуудта машиндаhан hү уулгахада мүн лэ hайн байдаг юм.

Энэ жэлдэ бидэнэр, гурбан гахайшад 450 гахай шахажа, тус бүриинь центнер шахуу болотор таргалуулаад, колхоздоо тушааха зорилготойбди.

Е. Яковлева, гахай шахагша.

Газетэ, журналнуудые захилга үргэлжэлүүлхэ

1956 ондо газетэ, журналнуудые захилга урда урдаһайхида орходоо манай республика дотор эмхитэйгээр үнгэргэгдөө. Энэ жэлдэ нёдондонойхитой сасуулхада 14 мянган хэһэг газетэ, журналнууд олоор тараагдаа.

Партийна организацинуудай, хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй, ниитын эдэбхитэдэй зүгһөө хүн зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһанай ашаар, олон аймагуудта хэблэл тарааха түсэб дүүргэгдэһэн байна. Баргажанай, Торийн, Кударын, Курумканай, Ахын ба бусад аймагуудта газетэ, журналнууд түсэбөөр хараалагдаһан саг соо, хүсэдөөр захигдаа. Эдэ аймагуудта, илангаяа хүдөө нютагуудаар, колхозуудай фермэ, гүүртэнүүд дээгүүр газетэ, журналнууд олоор тараагдаа. Кударын аймагай Молотовой, Хрущевой нэрэмжэтэ колхозуудай, Прибайкальска аймагай «Путь коммунизма», «Заветы Ильича» колхозуудай, Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой айл бүхэн газетэ захяа.

Заиграйн аймагай Дээдэ Тальцын, Бичурын аймагай Бага-Куналейн, Сэлэнгын аймагай Гусиноозёрскын хэлхеэ холбооной отделенинүүд, мүн хэблэл тараагшад һайнаар ажаллаа. Газетэ, журналнуудые тараалгада оролдосотойгоор хабаадалсаһан хүдэлмэрилэгшэд мүнгөөр ба хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба.

Гэбэшье, Иволгын, Кяхтын ба бусад зарим аймагуудта газетэ, журналнууд тон хангалтагүйгөөр тараагдаба. Эдэ аймагууд хэблэл захюулха түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй. Иимэ байдалай шалтагааниинь юуб гэхэдэ, аймагуудай хэлхеэ холбооной конторонуудай начальнигууд, мүн газетэ, журналнуудые тараалга эмхидхэгшэд уялгадаа харюусалгагүйгөөр хандаһан байна.

Республикын хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй зорилго юуб гэхэдэ, түрүүшынгээ амжалтаар һанаагаа амарангүй, газетэ, журналнуудые үшөөл олон хүн зондо захюулха зэргэтэй.

П. Разницын.

Ехэ шүүбэринүүд түлэгдөө

Манай городой ажалшадта 1955 оной турша соо ганса № 301 центральна нөөсэлгын кассаар СССР-эй гүрэнэй урьһаламжын шүүбэритэ ба үнеэнь түлэхэ тиражнуудаар 11.655.600 түхэриг мүнгэн түлэгдөө. 99 облигацида ехэ шүүбэри тудаһан байна. Тэдэнэй тоодо 50000 түхэригэй хоёр шүүбэри, 25000 түхэригэй 9 шүүбэри, 10000 түхэригэй 25 шүүбэри, 5000 түхэригэй 63 шүүбэри түлэгдөө.

Мүн энэ оной түрүүшын 10 үдэрэй туршада СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ Гүрэнэй хоёрдохи урьһаламжын шүүбэритэ 17-дохи тиражаар 320170 түхэриг мүнгэн түлэгдэһэн байна. Тиихэдэ 10000 түхэригэй шүүбэри 3 облигацида, 5000 түхэригэй шүүбэри нэгэ облигацида тудаа.

В. Михайлов.

Братска ГЭС-эй захилаар

Үглөөгүүр, заводой гудогууд хаа хаанагүй зэдэлжэ, найман сагай болоһоной дохёо тэмдэг үгэнэ. Энэ үедэ судна барилгын заводой газаагуур шэмээтэй шууяатай боложо, хүдэлмэриин үдэр эхилнэ.

Сэлэнгэ мүрэнэй эрьедэ түхеэрэгдэһэн заводой барилгын участогта теплоход, баржануудай барилга дээрэ ажалладаг котельщигүүдэй бригаданууд хүдэлмэридөө гаража, үсэтэлдэрэйнтөө ажалые үргэлжэлүүлнэ...

Эдэнэй бүтээжэ байһан нэгэ корпусой хажуу таладань «Братска ГЭС-тэ» гэжэ бэшэһэн үгэнүүд холоһоо харагдана.

Заводой коллектив байгша оной навигациин эхилтэр Братска ГЭС-эй захилаар дүрбэн теплоход, 12 баржа бүтээжэ үгэхэ гэһэн уялга абаһан юм. Энэ харюусалгатай ба хүндэтэй уялгаяа нэрэтэй солотойгоор бэелүүлхын түлөө эндэхи хүдэлмэришэд эршэмтэй шангаар ажаллажа эхилэнхэй.

—Иван Сазонович, мүнөөдэр теплоходойнгоо корпусые бүтээжэ дүүргэхэ гүт? — гээд залуушуулай бригадын бригадир нүхэр Алексеев мүнөөдэр хэмнай илагша ааб гэһэндэл, бодомжотойгоор асууна.

— Дүүргэхэл даа, — гэжэ тэрэнь богонихоноор харюусаад, хэжэ байһан ажалаа саашань үргэлжэлүүлнэ.

Теплоход, баржанудай корпусые заводой котельнэ цехын коллектив бүтээхэ даалгабаритай юм. Тиин эндэ котельщигүүдэй 7 бригада эмхидхэгдээд, хүдэлмэрилжэ байнхай.

Мүнөө теплоход, баржануудай корпус бүтээдэг бригадын гэшүүн бүхэн үдэр бүриингөө даалгабари 160—170 процент, һайн шанартайгаар дүүргэжэ, абаһан захилаа болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэнэ.

— КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Бато Алексеевэй бригадынхид һайн амжалта туйлажа, завод соогоо алдар сууда гаранхай. Эдэнэр һара, үдэр бүриингөө даалгабарие хододоо үлүүлэн дүүргэжэ, бүгэдэндэ хүндэтэй болонхой юм, — гэжэ котельнэ цехын начальник нүхэр Плужников хөөрэнэ.

Нүхэр Алексеев заводто арбаад гаран жэл соо хүдэлмэрилхэ зуураа, ажалай дүршэл ехэтэй болонхой. Тэрэ 1951 онһоо хойшо котельщигүүдэй бригадираар, үүсхэл оролдосо ехэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Мүнөө тэрэнэй бригада абаһан уялгаяа болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна. Мүн нүхэд Емельянов, Левагин, Будаев, Карпов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг котельщигүүдэй бригадынхид халаан, һара бүриингөө даалгабари 150—200 процент дүүргэнэ.

— Үбэлэй үдэр даншье богони, янгинама хүйтэншье даа, —гэжэ залуушуулай бригадын бригадир нүхэр Будаев хөөрэнэ.—Тиибэшье, бидэнэр ажалайнгаа бүтээсые һуладхаагүйбди.

Үнэхөөрөөшье, эдэнэр хэршье хүйтэн һалхитай үдэрнүүдтэ газаа хүдэлмэрилдэг байна.

Эдэнэр КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсожо, ажалай вахтада жагсаад, абаһан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор бэелүүлхын түлөө эршэмтэй шангаар тэмсэжэ байнхай.

Мүнөө эдэнэр 6 ехэ баржа, нэгэ теплоход бэлэн болгожо гарганхай. Энээнһээ гадна, тус цехын коллектив Сибириин гол мүрэнүүдээр ябаха теплоход, баржануудые бүтээхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Братска ГЭС-эй захилаар бүтээгдэһэн теплоход харуулагдана.

Б. Цыремпилов бэшэбэ.
Д. Балдановай фото.

Культура, наука болон техникын талаар СССР США хоёрой хоорондоо делегацинуудые эльгээлсэхэ тушаа

Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые Толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй һүүлээр культура, наука болон техникын талаар Советскэ Союз Америкын Холбоото Штадууд хоёрой хоорондоо делегацинуудые эльгээлсэлгын олошоржо байһантай дашарамдуулан, США-гэй Гүрэнэй Департамент Москвада байгаа американска посольствоор дамжуулан СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерстводэ меморандум эльгээбэ. Делегацинуудые эльгээлсэхэдээ ямар гурим баримталаа һаа һайн бэ гэжэ тус меморандум дотор хэлэгдэнэ. Советскэ Союз Америкын Холбоото Штадууд хоёрой хоорондоо делегацинуудые олоор эльгээлсэдэг болохыень США-гэй правительство хүсэнэ, американска талын һанамжаар, тиимэ делегацинуудые эльгээлсэлгэ хадаа али али талаһаа адли байха гуримаар, али али талын интересэй таараха элдэб һалбаринуудай талаар уридшалан зохёогдоһон программын ёһоор бэелүүлэгдэхэ зэргэтэй гэжэ энэ меморандум дотор заагдана. Медицинын ба хүдөө ажахын талаар делегацинуудые эльгээлсэхэ программа зохёохо дурадхал меморандум дотор оруулагдана, энэ асуудалые Вашингтондо байгаа советскэ түлөөлэгшэдтэй зүбшэн хэлсэхээр американска тала бэлэн гэжэ саашань хэлэгдэнэ.

Дурсагдаһан меморандумтай дашарамдуулан, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство энэ оной февралиин 3-да Америкын Холбоото Штадуудай посольстводо иимэ удхатай һануулгын бэшэг үгэбэ:

«Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство СССР США хоёрой хоорондоо делегацинуудые эльгээлсэжэ байха тухай Америкын Холбоото Штадуудай Гүрэнэй Департаментын 1955 оной ноябрин 12-ой меморандумые анхаралтайгаар шэнжэлжэ үзэбэ.

Советскэ Союз Америкын Холбоото Штадууд хоёрой хоорондоо делегацинуудые олоор эльгээлсэдэг болохые хүсэжэ байһанаа Советскэ Правительствын нэгэнтэбэшэ мэдүүлһэниинь мэдээжэ. Делегацинуудые эльгээлсэлгэ олошоруулхые США-гэй Правительство мүн лэ хүсэжэ байна гэһэн Гүрэнэй Департаментын мэдүүлгые Министерство хангалтатайгаар тэмдэглэнэ.

Али али таладаа эгээн ехэ ашагтай байхыень бодожо, делегацинуудые эльгээлсэхэ программые тэрэ бүридэнь зохёогоо һаа һайн байна, делегацинуудые эльгээлсэхэдээ али али талаһаа адли байха гурим баримталха хэрэгтэй гэһэн США-гэй Правительствын һанамжые Советскэ Правительство зүбшөөнэ. Гэхэтэй хамта, али нэгэн эльгээлсэлгые бэлэдхэхэдэ бодото дээрэ удаан сагай хэрэглэгдэжэ болохо байһаниие хараадаа абаад, Советскэ Правительство болбол делегацинуудта визэ үгэжэ ябуулга меморандум дотор хараалагдаашада орходоо бүри богони болзор соо үнгэргэгдэжэ байгаа һаа һайн гэжэ тоолоно.

Юрын гражданинуудай тус тустаа аяншалга тухай асуудал тушаа хэлэхэ болоо һаа, Советскэ Правительствын һанамжаар, газаашалгын шэнжэтэй ямар нэгэн хизаарлалтагүйгөөр, али али талаһаа адли байха гуримаар тиимэ аяншалгын бэелүүлэгдэжэ байгаа һаань, эгээ таатай һайн үрэ дүн туйлагдажа болохо байна. Америка ошохо визэ бэшэхэ зуураа, хурганай хээе абадаг, тусхай анкетэнүүдтэ гар табюулдаг ушар хадаа советскэ юрын гражданинуудай тус тустаа США ошохо аргыень хаһана гэжэ энээн тушаа хэлэхэ хэрэгтэй.

Культура, наука болон техникын талаар СССР США хоёрой хоорондоо делегацинуудые олоор эльгээлсэлгэ, американска гражданинуудай СССР ерэлгэ, советскэ гражданинуудай США ошолго хадаа советскэ ба американска арадуудай бэе бэеэ ойлголсолгодо, манай оронуудай хоорондын харилсаае һайжаруулгада нилээд ехээр туһалха байна гэжэ Советскэ Правительство тоолоно. Советскэ юрын гражданинуудай США ошохо визэ бэшэхэдээ Америкын Холбоото Штадуудай Правительство али али талаһаа адли байха журам мүн тэрэшэлэн баримталжа, Америка ошохо визэ бэшэхэ журамые хубилгаха тушаа зохихо хэмжээ абаха бээ гэжэ найдажа байһанаа Советскэ Правительство мэдүүлнэ.

Медицинын ба хүдөө ажахын талаар делегацинуудые эльгээлсэхэ программа зохёохо тухай США-гэй Гүрэнэй Департаментын дурадхал тушаа хэлэхэ болоо һаа, тиимэ программые зохёохо хүсэлтэй байһанаа Министерство мэдүүлнэ, энэ асуудал тушаа, мүн тэрэшэлэн культурын, энергетикын, ниитын эдеэ хоолой ба бусад һалбаринуудай талаар делегацинуудые эльгээлсэхэ тухай асуудал тушаа хэлсээ хэжэ эхилхээр бэлэн байна».

(ТАСС).

Авиациин талаар харилсан ажаллалга

СОФИ, февралиин 13. (ТАСС). Болгариин, Венгриин, Чехословакиин, Польшын, Румыниин ба Германска Демократическа Республикын агаарай гражданска флодой хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөн февралиин 7-һоо 12 хүрэтэр Софидо болоо. Агаарай уласхоорондын замые хамтаараа хэрэглэлгэһээ һайн үрэ дүн гараһыень зүблөөндэ хабаадагшад тэмдэглээ. Зүблөөн хадаа агаарта ниидэлгын зунай түсэбые баталан абаа, пассажирнуудые, ашаа болон почто шэрэлгые саашадань һайжаруулха хэмжээнүүдые зүбшэжэ хараалаа.

Фашистска б
гаргагшадта
харюусахы
Франциин
эмхидэн

ПАРИЖ, феврал
Һүүлэй үдэрнүүдтэ
гээдүүд Францида
муухай шэнэ ааша
Жэшээлхэдэ, февр
рижда триумфальна
ба Елисейскэ поли
манифестаци эмхид
(теэд энэ үдэр үйлэ
монстраци хэлгэ хо
гаа). Французска с
районуудта пужадис
дын фронтовигууд
группа суглараад,
эсэргүү харша ур
хашхаралдаһан, мүн
дэлгэ хэһээлгые
эрилтэ хэһэн байна
нууд «Экспресс» га
гай сонхын шэлнүүд

Хархис этэгээдүүдэ
тулада Парижын аж
таар эмхидэн жатса
хорото аашануудта
рюусана. Коммуни
циалистическэ парти
ска районой органи
рондо холбоо барис
Коммунистическэ па
партаментдахи феде
ни социалистическэ
партаментдахи феде
бэрилэгшэдтэ орожо
стска этэгээдүүдэй
эсэргүүсэхэ тухай х
лөөлэгшэд хөөрэлдө
далые хараадаа а
холбоо барисаатай
шиидхэээ.

Парижын олон
рижска районой хэд
газарнуудта, зари
предприятинуудта,
ондо, Аннесидэ, Ла-
бусад провинциальн
коммунистнуудай бо
нуудай хоорондо хо
байтуулагдаа гэжэ
зетэ мэдээсэнэ.

Коммунистнуудай,
дай болон радикалн
холбоо барисаанай
байһые һайшааха зу
һүйдхэл хэгшэ этэг
гүү тэмсэл хэхын тул
ческа хүсэнүүдэй н
га хангаха шэнэ алх
«Юманите» газетэ о

Баруунеуропейс
ороной гадаадын
министрнүүдэ
Брюссельдэ

«Нүүрһэнэй ба бу
скэ нэгэдэлдэ» (ЕО
оронуудай гадаадын
нистрнүүдэй зүблөөн
дэ Брюссельдэ нээг
Италиин, Германск
Республикын, Бельги
ба Люксембургын
ородогынь мэдээжэ
«Ниитэевропейскэ
шэлэн ЕОУС-то ор
энергетическэ ресурс
транспортна системэ
эмхидхэхэ проект бэ
да ЕОУС-эй гэшүүн
лөөн үнгэрэгшэ жэлэ
синдэ болоһон ба
лөөн дээрэ байгуул
син хүдэлмэриин
шэн хэлсэхын тула
Брюссельдэ суглараа
сагдаһан оронуудта
үйлэдбэрилгые дами
тулада «атомай хүсэ
ропейскэ нэгэдэл» (
дэг «национальна ор
жэ байха» тиимэ ор
гуулгада зүблөөндэ
гол анхаралаа хан
Иимэ организаци б
руун европейскэ ор
тэ эрид шууд шүүмж
лэл мэдээсэнэ.

„Буревестник" спортсменүүдэ

Һаяхан Иркутскда
гэжэ спортивна об
дануудай хоорондо
лобо. Тус мүрыс
Востогой ба Сибири
хизаар болон ре
физкультурнигууд ха

Улан-Удэ городой
дэлмэрилэгшэдэй фи
дай команда һайн ам
ба. О. Ожигова, А. Н
выдов, Л. Бердников
ридэһэн команда түр
жэ, Москвада үнгэрэг
на спартакиадада ха
хэ олоһон юм.

Конькигаар боло
дэ манай респуб
сменүүд хоёрдохи һу

Конькигаар ба са
командна мүрысөө
Монголой түлөөлэгш
һуури эзэлээ.

АЖАЛШАДАЙ КУЛЬТУРНА ЭРИЛТЫЕ ХАНГАХА

Редакцида ерэһэн бэшэгүүдэй шэнжэлэл

Социалистическэ Бурят-Монголой ажалшад зургаадахи табанжэлэй түсэбые бүхы советскэ арадтаяа хамта бодото дээрэнь бэелүүлжэ оробо. Үнгэрһэн табанжэлнүүдэй хугасаа соо Бурят-Монголой ажалшадай культурна шэнжэ түхэлынь тон ехээр хубилаа. Тэдээнэй культурна эрилтэнь бүхы талаараа ургана. Культурын талаар город хүдөө хоёрой хоорондохи гол илгаае үгы болгохо тушаа үнгэрһэн табанжэлнүүдэй туршада ехэхэн алхамууд хэгдээ. Мүн эхилжэ байгаа зургаадахи табанжэлэй турша соо бүри ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ байна.

Хүдөөгэй ажалшадай дунда культура ба эрдэм соёл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гуламта болоһон культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд аймагуудта яһала олон. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын аймагай Чесаныш хүдөөгэй клуб (даагшань Д. Мангатаева) муу бэшээр хүдэлмэрилнэ. «Чесанын хүдөөгэй клуб,—гэжэ **Д. Николаев** бэшэнэ,—манай тосхондохи культурын ба эрдэм соёлой ёһотой гуламтань болонхой».

Закаменай аймагһаа **Б. Доржиев** иигэжэ бэшэнэ: «Утаата-Далахайн сомоной хүдөөгэй библиотекэ клуб хоёрые колхозой партийна эхин организациин секретарь Г. Дымбрылов даанхай. Тус клуб, библиотекэ үдэшэ бүри хүдэлмэрилнэ. Тэндэ хододоо сэбэр, дулаахан байдаг, кино харуулагдадаг.

Гадна, нүхэр Дымбрылов колхознигуудта, залуушуулда уласхоорондын, һүүлэй һонинуудые хөөрэжэ үгэдэг, газетэ, ном уншалга эмхидхэдэг. Иимэһээ, нүхэр Г. Дымбрылов колхознигуудай дунда хүндэтэй болонхой».

Колхознигуудай культурна эрилтые һайнаар хангадаг культбазануудшье манай республикын колхозуудта бии.

Республикын ажалшадай культурна эрилтэ үдэр ерэхэ бүри ургана. Гэбэшье, энэ эрилтэнь үшөөл хүсэд һайнаар хангагданагүй. Манай хүдөө нютагайхид ходо кино хаража байдаг болонхой. Саг үргэлжын киноустановкотой колхозууд олон. Мүн олон колхозууд тиимэ киноустановкотой болохые хүсэжэ, аймагуудай культурын таһагуудай урда эрилтэ табина.

Теэд ажалшадай эрилтын улам бүри ехэ боложо байбашье зарим аймагуудта ажалаа хуушанай хяраал ябуулна. Хэжэнгын аймагһаа хэдэн колхознигууд иигэжэ бэшэнэ: «Манай Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо һара үлүүтэй саг соо кино харуулагдаагүй. Киномеханик В. Сибиряков кино харуулха хэбэртэй ерээд, хэдэн хоногто хэбтэжэ киношье харуулангүй талиигаа һэн. Иимэ ушарнууд хэзээ үзэгдэхэеэ болижо, аймагай культурын таһагайхид манда кино харуулха юм?».

«Ториин аймагай Үлэгшэнэй сомоной Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо хоёр клуб, культбаза бии,—гэжэ **Ц. Санжиев** бэшэнэ. —Тэндэ залуушуул сүлөөтэй сагаа үнгэргэдэг. Теэд клубтамнай танца ёохорһоо бэшэ, ондоо наада зугаа үнгэргэгдэдэггүй.

Клубтаа саг үргэлжын киноустановкотой һэмди. Энэ киноустановкыемнай аймагай культурын таһагайхид абаад ябашоо.

Колхозой правлени партийна эхин организаци хоёр тиимэ киноустановкотой болохо тушаа эрилтэ хэдэ дахин табиһан байна. Ториин аймагай Культурын таһаг энэ эрилтые хангахаһаа байха нүүдэлшье кино эльгээнэгүй. Нэгэтэ нүүдэл кино эльгээгээ һэн, теэд тэрэнь суглarһан зоной гэр гэртээ тараад, унтаридаа ороһон хойно ерэһэн байна». Ондоогоор хэлэхэдэ, хүдөөгэй залуушуулай сүлөөтэй сагаа һонирхолтойгоор, олон янзын наада эмхидхэжэ үнгэргэхэ тушаа асуудал энэ бэшэг соо табигдаа гээшэ. Хэрбээ 30-аад, 40-өөд онуудта колхоз бүхэн клубтай боложо, юрэнхыдөө һарадаа нэгэ удаа клубаа нээжэ, түлижэ дулаан болгоод, суглаа хээд, һүүлдэнь ёохордоод тарадаг байгаа һаань, мүнөө энэ ябадал хуушараа. Мүнөө хододоо дулаан байдаг, уужам, һаруул клубтай, библиотекэтэй байхые манай колхознигууд эринэ.

«Манай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой библиотекэдэ һонин ном, газетэнүүдшье, шатар даамшье — хуу бии. Гэбэшье, сонхонуудынь шэлгүй, түлихэ түлеэгүй дээрэһээ библиотекэ соомнай шоны хүлдэшэхөөр хүйтэн. Тиимэһээ библиотекэдэ орожо, ном уншаха, шатар табиха хүн хомор. Мүн клубнай ехэ уйтан, дотороо түхеэрэлгэ, гоёолто муутай, сценэнь тохомой шэнээн гэхээр багахан. Хамтын суглаанай зарлагдахада колхозой гэшүүдэй хахадыншье багтадаггүй. Клубай, библиотекын уйтан, хүйтэн байдаг дээрэһээ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэришье муугаар ябуулагдана. Теэд колхознигуудай дунда ябуулагдадаг культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие өөдэнь татаа һаа, колхозой ажал хүдэлмэри амжалта ехэтэй байха һэн»,—гэжэ **Ч. Чойдоров** Кяхтын аймагһаа бэшэнэ.

Нээрээшье, клуб, библиотекэ мэтэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые дулаан, сэбэр, уужам байраар хангаха гээшэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие һайжаруулха шухала нүхэсэлынь болоно. Хүнүүд һайн клубта, библиотекэдэ ябажа, өөрөө ном, газетэ уншахые, эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлхые хүсэнэ. Тиимэһээ клуб, библиотекэ, культбаза мэтын культурно-гэгээрэлэй газарнуудые хүнэй хубсаһаа тайлаад, зохидоор һуужа ном гү, али газетэ уншахаар, шатар дойбод табихаар дулаан, сэбэр байлгаха гээшэ тон шухала болоно. «Коммунизм» колхоз хоёр дабхар клубтай юм. Клуб соонь уужамшье, һаруул һоноршье, шэмэглээтэй гоёшье. Неделидээ 3—4 дахин кино харуулдаг. Зүгөөр кинодо ерэгшэд даараһандаа хабжаганалдажа, шэшэрэлдэжэ бээрэшоод һуудаг.

Кинодошье, хөөрэлдөө лекцидэшье ерэгшэдэй дэгэл хубсаһаа тайлаад, малгай пулаадаа абаад, аятайханаар һууха тухай һаналаа табижа, «клубаа дулаан байлгахыень колхозой түрүүлэгшэ С. Санжитов, клубые даагша А. Доноев хоёрто һануулыт»,— гэжэ **С. Тарбаев** (Закаменай аймаг) манда бэшэнэ.

«Улюн тосхоной хүдөөгэй клуб (Баргажан) хүдэлмэрилнэгүй. Клубай дэргэдэ кружогууд, уранһайханай самодеятельность эмхидхэгдэнэгүй. Клубые даагша Т. Калиниченко гансал суглаанай болоходо, киногой ерэхэдэ клубаа нээдэг. Захигдаһан журнал, газетэнүүд почтын хүдэлмэрилэгшэдэй стол доогуур, клубые даагшын гэр соонь тооһондо дарагдажа хэбтэдэг. Культурно-гэгээрэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри тушаа колхозой партийна эхин организаци (секретаринь нүхэр Раднаев) һаналаа оголон табинагүй.

Иимэһээ, Улюн тосхоной зарим залуушуул клуб, библиотекэдэ бэшэ, харин ехэнхидээ чайнайда сугларжа, архи уугаад, элдэбээр аашалдаг», — гэжэ **Н. Галсанов** Баргажанһаа манда бэшэнэ.

Колхозуудай правленинүүд, партийна эхин организацинууд болбол клуб, библиотекэнүүдэйнгээ хүдэлмэриие һайжаруулжа, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие өөдэнь татаха, ойлгууламжын хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулха зэргэтэй.

Гадна, хүдөө нютагай ажалшадай захиһан газетэ, журналнуудые захигшадтань саг соонь хүргэлгэ тон ехэ удхашанартай. Энэ хадаа газетэ, журналнуудай агитационно-эмхидхэлэй үүргые үргэдхэхэһөө гадна, хүдөөдэ ябуулагдадаг культурно-гэгээрэлэй ба ойлгууламжын хүдэлмэридэ ехэ аша туһатай байха болоно. «Манай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь К. Барьядаев, парторганизациин секретарь нүхэр Дымчиков) холын малшад, колхознигууд захиһан газетэ, журналнуудаа хахад һара болоһон хойно абадаг. Почто зөөлгэ гуримшуулагданагүй,—гэжэ **К. Доржиев** (Зэдын аймаг) бэшэнэ.—Гадна, манай колхоздо 20 гаран хүн агитаторнууд гэжэ тоологдодогшье һаа муугаар хүдэлмэрилнэ, тэдэнтэй семинар нэгэшье үнгэргэгдөөгүй. Тиимэһээ хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые манай холын малшадай олонхинь мүртэй мэдэдэггүй байна.

Хүдөө нютагуудай партийна, советскэ органууд культурно-гэгээрэлэй бүхы эмхи зургаануудай байра байдалые болбосон түхэлтэй болгожо, тэдэнэй хүдэлмэриие удха түгэлдэр, далайса ехэтэй болгохо тушаа зохихо хэмжээ абаха зэргэтэй.

Редактор Д. Л.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32. заместителя редактора—32-74. отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —47-59 пропаганды и пе
культуры и быта, промышленности—34-05. местной информации и писем — 24-74. корректорская — 32-67. бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00688. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР.